

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΛΕ'
ΤΕΥΧΟΣ 140
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ,
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ,
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Νέο Ὀρφανοτροφεῖο στή Σιέρα Λεόνε

Ἡ Ἱερά Μητρόπολη Γουινέας γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν πολλῶν ἀναγκῶν της, διαθέτει δύο Ὀρφανοτροφεία. Τό ὑπό ἀνέγερση ὀρφανοτροφεῖο στήν περιοχή Tower Hill, στόν προαύλιο χώρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης, θά φιλοξενήσει παιδιά ἡλικίας 3 ἕως 8 ἐτῶν, ἐνῶ τό Ὀρφανοτροφεῖο τῆς περιοχῆς Waterloo θά φιλοξενεῖ παιδιά ἀπό 9 ἕως 15 ἐτῶν. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία τῆς Σιέρα Λεόνε, ἡ ἐπιλογή καί ἡ ἀνάθεση τοῦ φορέα ὑλοποίησης τοῦ ἔργου, δηλαδή τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἔγινε ἀπό τόν ἴδιο τόν Πρόεδρο τῆς χώρας.

Τά δύο φιλοanthρωπικά ἰδρύματα θά καλύψουν,

Ἀπό τίς ἐργασίες διάνοιξης τῶν θεμελίων τοῦ Ὀρφανοτροφείου στόν περιβάλλοντα χώρο τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγ. Κων/νου καί Ἑλένης Tower Hill

κυρίως, τίς πολλῆς ἀνάγκες πού προέκυψαν μετά τήν ἐπέλαση τοῦ θανατηφόρου ἰοῦ «ἐμπολα», φιλοξενώντας παιδιά πού ἔχουν χάσει καί τοῦς δύο γονεῖς τους. Ἡ λειτουργία ἀμφοτέρων θά γίνεῖ μέ τήν ἐντατική συνεργασία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, καί τῶν τοπικῶν Ὑπουργείων Παιδείας, Νεολαίας καί Κοινωνικῆς Πρόνοιας.

Στά πλαίσια ποιμαντικῆς περιοδεΐας του, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γουινέας κ. Γεώργιος συνοδευόμενος ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. π. Θεμιστοκλή Ἀδαμόπουλο, ἐπέβλεψε τήν πρόοδο τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀνέγερσης τοῦ δευτέρου Ὀρφανοτροφείου. Ἡ ἐκπαιδευτικός καί Διευθύντρια τοῦ ἰδρύματος τῆς περιοχῆς Tower Hill κ. Μαίρη Adams, παρουσίασε στόν Σεβασμιώτατο τά οἰκοδομικά σχέδια γιά τό τριώροφο κτίριο, τό ὁποῖο εὐχόμεστε νά ἀποπερατωθεῖ σέ σύντομο χρονικό διάστημα.

Τόν περασμένο Νοέμβρη, ἡ καλλιτέχνης κ. Φωτεινή Βεβεισιώτου τραγούδησε στήν Λεμεσό γιά τά παιδιά τῆς Σιέρα Λεόνε. Τή συναυλία διοργάνωσε ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Φιλίας Ἑλλάδας – Γουινέας κ. Γιάννης Κάτσουνας σέ συνεργασία μέ τήν Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ καί χορηγούς τό Ξενοδοχεῖο Melia Athens, τά McDonalds Κύπρου καί τό Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσοῦ. Ὅλα τά ἔσοδα ἀπό τή συναυλία δόθηκαν γιά τήν ἀποπεράτωση τοῦ Ὀρφανοτροφείου.

Συνεχίζοντας τό πρόγραμμα τῆς περιοδεΐας του ὁ Μητροπολίτης μετέβη στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου ὅπου δένειμε 20 ἀμαξίδια σέ ἄτομα μέ ἀναπηρίες ἐξαιτίας τοῦ δεινοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Γιά ἀκόμη μία φορά συνεχάρη τόν π. Θεμιστοκλή καί τοῦς συνεργάτες του γιά τόν καθημερινό τους ἀγώνα καί τήν ἀγάπη τους γιά τήν Ἱεραποστολή καί μετέφερε πρὸς ὄλους τήν εὐαρέσκεια καί τίς εὐχές τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου Β΄.

Ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Γουινέας

Τό κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς καί οἱ Ἀπόστολοι τῶν Σλάβων Κωνσταντῖνος (Κυρίλληλος) καί Μεθόδιος

Ἄρθρο τοῦ κ. Βλασίου Φειδᾶ, Ὁμότιμου
Καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ
καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Από τή μελέτη τῶν Βίων τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλληλος) καί τοῦ Μεθοδίου καί ἀπό τήν παράλληλη ἐξέταση αὐτῶν πρὸς σχετικά κείμενα (Ἐπιστολή τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου πρὸς τόν ἡγεμόνα τῶν Βουλγάρων Βόρι καί Παράδοση γιά τό βάπτισμα τοῦ Ρώσου ἡγεμόνα Βλαδιμήρου στή Χερσώνα, 989)¹² ὀδηγούμεστε στό εὐλογοφανές συμπέρασμα ὅτι οἱ βιογράφοι ἢ ὁ βιογράφος τῶν δύο ἱεραποστόλων Θεσσαλονικαίων ἀδελφῶν χρησιμοποίησαν ὡς μία ἀπό τίς βασικές πηγές γιά τή σύνταξη τῶν Βίων τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλληλος) καί τοῦ Μεθοδίου τό κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς, τό ὁποῖο προφανῶς εἶχε μετα-

φρασθεῖ ἀπό τά δύο ἀδέλφια στήν παλαιοσλαβική ἐκκλησιαστική γλῶσσα. Ὁ βιογράφος ἢ οἱ βιογράφοι παράλληλα πρὸς τίς ὑπόλοιπες πηγές γιά τοὺς βίους τῶν Ἀποστόλων τῶν Σλάβων¹³ χρησιμοποίησαν καί τό ἐνιαῖο κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς, γιά νά ἀποκαταστήσουν μέ αὐτό τίς ὁμιλίες κυρίως τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλληλος), τοῦ «Φιλοσόφου» τῶν σλαβικῶν πηγῶν. Χαρακτηριστικό εἶναι, ὅτι στόν Βίο τοῦ Μεθοδίου δέν περιλαμβάνονται ἐκτενεῖς ὁμιλίες, ὅπως στόν βίο τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλληλος), πιθανότατα ἐπειδή ὁ βιογράφος τοῦ Μεθοδίου, συντάσσοντας ἢ γνωρίζοντας τό περιεχόμενο τοῦ Βίου τοῦ Κωνσταντίνου, δέν θέλησε νά πα-

12. Grivec, Konstantin und Method, 241-257, ὅπου καί παρέχεται Βιβλιογραφική ἐνημέρωση ἐπὶ τῶν πηγῶν.

13. PG 102,628A-696D

ραθέσει αυτά τὰ κείμενα, ἀντλήσε ὅμως ἀπό τό ἱεραποστολικό κήρυγμα ὅ,τι στόν βίο τοῦ Κωνσταντίνου εἶχε παραλειφθεῖ ἢ εἶχε ἐλλιπῶς τονισθεῖ.

Τό κείμενο, τό ὁποῖο παρατίθεται ἀπό τόν βιογράφο, ὡς εἰσαγωγή στόν Βίο τοῦ Μεθοδίου, συμπληρωμένο ἀπό τὰ τμήματα τοῦ κηρύγματος τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς πού χρησιμοποιήθηκαν ἀπό τόν βιογράφο τοῦ Κωνσταντίνου, θά μπορούσε νά παρέχει ἀξιόλογη ἀποκατάσταση τοῦ ἱεραποστολικοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων τῶν Σλάβων. Ἀναλυτικότερα στό κείμενο αὐτό θά μπορούσαν νά προστεθοῦν στόν οἰκεῖο τόπο τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου τὰ ἀκόλουθα τμήματα ἀπό τόν Βίο τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου), τὰ ὁποῖα παραλείφθηκαν στόν βίο τοῦ Μεθοδίου, ἐπειδή συμπεριλαμβάνονταν στόν βίο τοῦ ἀδελφοῦ του.

Τό Α΄ κεφάλαιο τοῦ σλαβικοῦ Βίου τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) θά μπορούσε νά διανθίσει τό πρῶτο τμήμα τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου, ὅπου ἀναφέρονται οἱ προσωπικότητες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, οἱ ὁποῖες ἔγιναν φορεῖς τῆς θείας Ἀποκαλύψεως.

Τό τμήμα τοῦ Ι΄ κεφαλαίου, τό ὁποῖο περιέχει τίς προφητεῖες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γιά τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία, θά μπορούσε νά προστεθεῖ στό σημεῖο τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου, πού ἀναφέρεται στούς προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Τό τμήμα τοῦ ΙΑ΄ κεφαλαίου, τό ὁποῖο ἀναφέρεται στή μέλλουσα κρίση, θά μπορούσε νά προστεθεῖ στήν εἰσαγωγή τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου στό σημεῖο ὅπου τονίζεται τό ἔργο τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἀφοῦ προηγήθηκε ἡ ἔκθεση περί τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ διά τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου.

Τά σχετικά στοιχεῖα ὅμως τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχουν διανθίσει τμηματικά καί τοὺς δύο βίους τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) καί τοῦ Μεθοδίου, ὥστε ἡ πλήρης ἀποκατάσταση τοῦ κειμένου τῆς διδασκαλίας αὐτῆς νά καθίσταται δυσχερής.

Τό τμήμα πού ἀκολουθεῖ τό κείμενο τῆς εἰσα-

γωγῆς τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου θά μπορούσε νά συμπληρωθεῖ μέ τή μεταφορά τοῦ δογματικοῦ τμήματος, τό ὁποῖο παρατίθεται στήν ἀρχή τῆς εἰσαγωγῆς, στό σημεῖο ὅπου ἀρχίζει ἡ περίληψη τῆς ἱστορίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Πρίν ἀπό αὐτά ἐπίσης πρέπει νά τοποθετηθεῖ τό κείμενο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, τό ὁποῖο παραλείπεται ἀπό τόν βιογράφο, σάν νά μὴν ἐξυπηρετεῖ στόν Βίο τοῦ Μεθοδίου κάποια σκοπιμότητα. Ὑπό τήν ἔννοια αὐτή, ἡ περίληψη τῆς ἱστορίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, θά μπορούσε νά συμπληρωθεῖ μέ τήν προσθήκη τῶν σχετικῶν εἰδήσεων καί περί τήν Ζ΄ Οἰκουμενική Σύνοδο, ἡ ὁποία παραλείφθηκε προφανῶς ἀπό τόν βιογράφο, ὑπῆρχε ὅμως πιθανότατα στό κείμενο τοῦ πρωτότυπου ἱεραποστολικοῦ κηρύγματος, πού μεταφράσθηκε στήν παλαιοσλαβική ἐκκλησιαστική γλῶσσα ὑπό τοὺς Ἀποστόλους τῶν Σλάβων. Τό τμήμα αὐτό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου παρουσιάζει ὀρισμένες τροποποιήσεις τοῦ πρωτότυπου κειμένου, οἱ ὁποῖες ἔγιναν πιθανώτατα στό πρωτότυπο παλαιοσλαβικό κείμενο ἀπό τοὺς Ἀποστόλους τῶν Σλάβων, κατά τή μετάφραση τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου, γιά νά ἐξυπηρετήσουν κάποια σκοπιμότητα· πρόκειται γιά τόν τονισμό τοῦ ρόλου τοῦ πάπα Ρώμης στίς Οἰκουμενικές Συνόδους, δεδομένου ὅτι κεντρικό πρόσωπο αὐτῶν θεωρεῖται ὁ ἐκάστοτε πάπας Ρώμης, ὡστόσο δευτερεῖον πρόσωπο ὁ αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, ἐνῶ ἀγνοεῖται σχεδόν ὁ ρόλος τοῦ πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, πράγμα, τό ὁποῖο δέν παρατηρεῖται στά παράλληλα βυζαντινά¹⁴ ἢ καί σλαβικά κείμενα¹⁵ στά ὁποῖα τονίζεται ἰδιαίτερως ὁ ρόλος τοῦ πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Ἐάν οἱ τροποποιήσεις αὐτές γίνονταν ἀπό τοὺς Ἀποστόλους τῶν Σλάβων, τότε πρέπει νά δεχθοῦμε, ὅτι αὐτοὶ ἐνήργησαν ἔτσι, γιά νά ἀποφύγουν ἐνδεχόμενες ἀντιδράσεις τῶν πληγέντων Φράγκων ἱεραποστόλων ἀπό τό ἔργο τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς, οἱ ὁποῖοι θά μπορούσαν νά διασύρουν τό ἔργο τῶν δύο ἀδελφῶν στόν πάπα Ρώμης. Θέμα ἀναγνωρίσεως πρωτείου ἐξουσίας στόν πάπα Ρώμης δέν ὑπῆρχε γιά τοὺς δύο ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι προσπάθησαν μέ κά-

14. PG 102, 629–657.

15. Πόβιεστ Βοέμεννυχ, ἔτος 6496.

θε τρόπο νά ἀποφύγουν τή ρήξη μέ τόν πάπα, δεδομένου ὅτι θά δυσχεραίνε σοβαρά τό ἔργο τους, γι' αὐτό καί κινήθηκαν μέ ἐκπληκτική δεξιότητα μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσεως, δρώντας ὡς ἀγνοί κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ¹⁶.

Πέρα ὁμως ἀπό τά θεμελιώδη αὐτά στοιχεῖα τοῦ κηρύγματος τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς, τά ὁποῖα παρελήφθησαν καί στούς Βίους Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) καί Μεθοδίου, ὑπῆρχε καί ἀνεξάρτητη παράδοση στό Βυζάντιο περί τῆς ὑπεροχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔναντι τῶν ἄλλων θρησκειῶν (Μωαμεθανισμοῦ, Ἰουδαϊσμοῦ) καί τῆς Ὁρθοδοξίας ἔναντι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία χρησιμοποιοῦνταν ἀπό τοὺς Βυζαντινοὺς ἱεραποστόλους ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν σέ κάθε λαό¹⁷.

Ἔτσι, πιθανότατα καί στό κεφάλαιο ΣΤ' τοῦ σλαβικοῦ Βίου τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) οἱ παρεχόμενες συζητήσεις τοῦ Κωνσταντίνου μέ τοὺς Ἀραβες, θά μπορούσαν νά ληφθοῦν ἀπό αὐτή τήν παράδοση, καθὼς καί οἱ συζητήσεις τοῦ «Φιλοσόφου» μετά τῶν Ἑβραίων καί Μωαμεθανῶν στή Χαζαρία, οἱ ὁποῖες παρέχονται στά Η', Θ', Ι' καί ΙΑ' κεφάλαια τοῦ Βίου τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου).

Παρόμοια παράδοση φαίνεται, ὅτι ὑπῆρχε στή Μοραβία καί γιά τήν ὑπεροχή τῆς Ὁρθοδοξίας ἔναντι τῆς πίστεως τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί τῆς πίστεως τῶν Φράγκων, ἡ ὁποία μνημονεύεται μόνο στό Ε' κεφάλαιο τοῦ Βίου τοῦ Μεθοδίου.

Παράλληλα, ἀποτελεῖ γεγονός ἀναμφισβήτητο, ὅτι ἡ ἀπολογία τοῦ «Φιλοσόφου» ὑπέρ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς σλαβικῆς γλώσσας στή λατρεία καί ἔναντι τῆς θεωρίας περί τῶν τριῶν ἱερῶν γλωσσῶν, ἡ ὁποία περιλαμβάνεται στά κεφάλαια ΙΕ' καί ΙΣΤ' τοῦ σλαβικοῦ Βίου τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου), παραλήφθηκε ἀπό τόν βιογράφο ἀπό σχετικό ἀνεξάρτητο κείμενο¹⁸.

Εἶναι ἀξιο ἀπορίας γιατί ὁ βιογράφος ἢ οἱ βιογράφοι τῶν Ἀποστόλων τῶν Σλάβων Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) καί Μεθοδίου χρησιμοποίησαν μεταξύ

τῶν ἄλλων πηγῶν γιά τή σύνταξη τῶν Βίων καί τό κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς. Αὐτό μπορεῖ νά ἐρμηνευθεῖ ἀπό τόν χαρακτήρα τοῦ ἱεραποστολικοῦ κηρύγματος κατά τόν Θ' αἰῶνα. Τό κείμενο τοῦ ἱεραποστολικοῦ κηρύγματος, ὅπως προείπαμε, παρουσιάζεται σταθερό καί πάγιο κατά τόν Θ' αἰῶνα, καί οἱ τροποποιήσεις τῶν Βυζαντινῶν ἱεραποστόλων ἀναφέρονται μόνο σέ κάποιες λεπτομέρειες τοῦ βασικοῦ κειμένου, στό ὁποῖο ἐξετίθοντο ἡ περιληπτική ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας ἀπό τή δημιουργία μέχρι τήν ἀπολύτρωση τοῦ ἀνθρώπινου γένους διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μέ βάση τό *Σύμβολο τῆς Πίστεως*, καί ἡ ἱστορία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Εἶναι εὐνόητο ὅτι ὁ βιογράφος ἢ οἱ βιογράφοι τῶν Ἀποστόλων τῶν Σλάβων, ἔστω καί ἂν ἦταν ἀκόλουθοι αὐτῶν στίς διάφορες ἀποστολές, δέν μπορούσαν νά ἀπομνημονεύσουν λεπτομερῶς τίς συζητήσεις πού ἔχουν διεξαχθεῖ σέ κάθε ἀποστολή· ἐν τούτοις οἱ παρεχόμενες εἰδήσεις στόν βίο τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) παρουσιάζουν μεγάλη ἐνημέρωση. Προφανῶς ὁ βιογράφος ἢ οἱ βιογράφοι κατέφυγαν στό ἐνιαῖο καί πάγιο ἱεραποστολικό κήρυγμα καί στίς σχετικές ἀνεξάρτητες παραδόσεις, οἱ ὁποῖες παρεῖχαν, τό πνεῦμα τῶν συζητήσεων πού διεξήχθησαν. Πιθανότατα τό κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς εἶχε μεταφρασθεῖ ἀπό τοὺς δύο ἀδελφούς στήν παλαιοσλαβική ἐκκλησιαστική γλώσσα καί εἶχε ὑποστῆ τροποποιήσεις καί συμπληρώσεις, ὁ δέ βιογράφος ἢ οἱ βιογράφοι ἀπό τή μετάφραση αὐτή ἀντλήσαν τά στοιχεῖα πού παρέχονται στοὺς βίους, τά ὁποῖα θεωροῦσαν ἀπαραίτητα γιά τήν πληρέστερη ἔκθεση τῶν Βίων τῶν Ἀποστόλων τῶν Σλάβων.

Ἀπό τά ἀνωτέρω λεχθέντα δύναται κάποιος νά συνάγει τά ἀκόλουθα συμπεράσματα:

1) Τό κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς ἀπέτελεσε μία ἀπό τίς βασικές πηγές γιά τή συγγραφή τῶν βίων τοῦ Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) καί τοῦ Μεθοδίου.

16. Grivec, Konstantin und Method, zwischen Ost und West, Die Welt der Slaven 3 (1958) 225- 231. Τοῦ αὐτοῦ, Grivec, Konstantin und Method, 228- 231.

17. Πόβιεστ Βοέμєννυx, ἔτος 6494, 6495 καί PG 113, 304-310.

18. Grivec, Konstantin und Method, 73-77.

2) Ο βιογράφος ή οι βιογράφοι των Βίων του Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) και του Μεθοδίου άντλησαν από τό ένιαίο κατά τόν Θ΄ αιώνα κήρυγμα τής Βυζαντινής Ίεραποστολής, γιά νά καλύψουν τίς ανάγκες γιά τήν πληρότητα των Βίων πού συντάχθηκαν γιά τούς Άποστόλους των Σλάβων και νά τονίσουν τούς άγώνες τους γιά τή διάδοση του Χριστιανισμού.

3) Τό κήρυγμα τής Βυζαντινής Ίεραποστολής χρησιμοποιήθηκε έλεύθερα από τόν βιογράφο ή τούς βιογράφους γι΄ αυτό και παρουσιάζεται διάσπαρτο στους βίους των σχετικών τμημάτων του κηρύγματος.

4) Οι Άπόστολοι των Σλάβων χρησιμοποιήσαν τό ένιαίο κήρυγμα τής Βυζαντινής Ίεραποστολής κατά τόν Θ΄ αιώνα, πιθανότατα δέ οι ίδιοι μετέφρασαν αυτό στην παλαιοσλαβική έκκλησιαστική γλώσσα.

5) Τό κήρυγμα τής Βυζαντινής Ίεραποστολής κατά τόν Θ΄ αιώνα περιλάμβανε τρία βασικά τμήματα, δηλ. περίληψη τής ιερής Ίστορίας από τή δημιουργία μέχρι τής απολυτρώσεως του άνθρώπινου γένους διά του Ίησοϋ Χριστού, περιληπτική δογματική διδασκαλία τής Έκκλησίας μέ βάση τό *Σύμβολο τής Πίστεως* και σύντομη ιστορία των Οικουμενικών Συνόδων. Όλων αυτών θά μπορούσε νά προταχθεί ανεξάρτητα από οποιαδήποτε παράδοση γιά τήν ύπεροχή του Χριστιανισμού έναντι των άλλων θρησκειών. (Μωαμεθανισμού, Ίουδαϊσμού) ή τής Όρθοδοξίας, έναντι του Ρωμαιοκαθολικισμού ή συνδυασμού και των δύο.

6) Η άποκατάσταση του τύπου του ιεραποστολικού κηρύγματος πού χρησιμοποιήθηκε στη Μοραβία από τή Βυζαντινή Ίεραποστολή δέν μπορεί νά

έπιτευχθεί μέ βάση τούς βίους του Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) και του Μεθοδίου, έπειδή τά άποσπάσματα πού χρησιμοποιήθηκαν από τόν βιογράφο ή τούς βιογράφους έχουν τροποποιηθεί και διασπαρεί και στους δύο βίους των Άποστόλων των Σλάβων.

Οι Άπόστολοι των Σλάβων Κύριλλος (Κωνσταντίνος) και Μεθόδιος, προέρχονταν από τούς κόλπους τής Άνατολικής Έκκλησίας και άσκήθηκαν στό περίφημο μοναστικό κέντρο στον Όλυμπο τής Βιθυνίας, τό όποιο βρισκόταν σέ μεγάλη άκμή κατά τόν Θ΄ αιώνα και επάνδρωσε πολλής ιεραποστολής του Βυζαντίου προς τούς βαρβάρους. Γαλιουκήθηκαν στίς αρχές τής αναδιοργανωμένης Βυζαντινής Ίεραποστολής και χρησιμοποιήσαν τόν ένιαίο τύπο του ιεραποστολικού κηρύγματος του Οικουμενικού Θρόνου μαζί μέ παράλληλους ανεξάρτητους διαλόγους, τούς όποιους μπορούσε νά χρησιμοποιεί ή Βυζαντινή Ίεραποστολή ανάλογα μέ τίς συνθήκες πού παρουσιάζονταν κάθε φορά.

Οι Άπόστολοι των Σλάβων Κύριλλος (Κωνσταντίνος) και Μεθόδιος μετέφρασαν τό κήρυγμα αυτό στην παλαιοσλαβική έκκλησιαστική γλώσσα, και προσέφεραν στους νεοπροσηλυτισθέντες βαρβάρους τής Μοραβίας τίς άπαραίτητες συμπυκνωμένες γνώσεις γιά τή νέα θρησκεία, οι όποιες εξασφάλιζαν τήν όρθοδοξία τους στην πίστη χρησιμοποιώντας μάλιστα αυτό τό κήρυγμα και στη Βουλγαρία, αργότερα δέ και στη Ρωσία, συνέβαλαν τά μέγιστα στην άναντίρρητη ένότητα όλόκληρου σχεδόν του σλαβικού κόσμου στην όρθόδοξη πίστη κατά τήν παρούσα τουλάχιστον εποχή.

‘Η ζωτικότητα μιās Έκκλησίας βρίσκει τή φυσική της έκφραση στην επέκτασή της μέ τήν Ίεραποστολή.

 P. Evdokimov

Ποιμαντική περιοδεία στις ανατολικές περιοχές του Κονγκό πραγματοποίησε ο Σεβ. Μητροπολίτης Κινσάσα κ. Νικηφόρος. Συγκεκριμένα επισκέφθηκε στην πόλη Isiro πρωτεύουσα της Έπαρχίας Hayt – Uele. Αξίζει να σημειωθεί ότι παλαιότερα η συγκεκριμένη πόλη υπήρξε σημαντικό κέντρο καλλιέργειας καφέ και πολλές φυτείες ήταν ιδιοκτησίες Έλλήνων μεταναστών. Σήμερα στην περιοχή ζει μόνο ο υπερήλικας βορειοελληλαδίτης κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος, με καταγωγή από τό Τσοτύλι. Στο ταξίδι του τόν Μητροπολίτη συνόδευαν ο ιδιαίτερος γραμματέ-

τες κατευθύνσεις για την πρόοδο και καρποφορία του ιεραποστολικού έργου και έγινε αποδέκτης του σεβασμού και της αγάπης όλων των ευγενικών και φιλόξενων ανθρώπων. Αισθήματα ιδιαίτερης χαρᾶς προκάλεσε στους νέους, η προσφορά ενός φιλέ και μίας μπάλας βόλλει, που χάρισε ο δεσπότης προκειμένου να άθλοῦνται τά παιδιά στό γήπεδο τῆς ἑλληνικῆς κοινότητας.

Τήν 26η Ὀκτωβρίου, ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρα Δημητρίου, τέλεσε τήν πανήγυρη στόν ὁμώνυμο Ναό, στό τέλος τῆς ὁποίας κήρυξε τό

Ἡ Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Isiro στό Ἀνατολικό Κονγκό

ας του ιεροδιάκονος π. Γεράσιμος Belesi καί ὁ ἐξ Ἑλλάδος συνεργάτης του κ. Ἰωάννης Κατσικογιάννης.

Στό ἀεροδρόμιο ὑποδέχθηκαν τόν Ποιμενάρχη τους ὁ υπεύθυνος ἱερέας τῆς περιοχῆς π. Ἰάκωβος Abanakyelo, τά μέλη τῆς τοπικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς καί ὁ ἰθαγενῆς κατηχητής κ. Ἀρτέμιος, ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ὁρθόδοξου Πανεπιστημίου τοῦ Κονγκό.

Κεντρικός σταθμός τῆς ἐπίσκεψης τοῦ Μητροπολίτη ἦταν ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Isiro, ὅπου συνάντησε τοὺς καθηγητές καί τοὺς φοιτῶντες στό σχολεῖο τῶν ἀναλφάβητων. Τό σχολεῖο αὐτό ἰδρύθηκε ἀπό τόν Σεβασμιώτατο μέ σκοπό τήν καταπολέμηση τοῦ εὐρύτατα διαδεδομένου ἀναλφαβητισμοῦ, λειτουργεῖ σέ τρία ἐπίπεδα καί τά μαθήματα παρακολουθοῦν 63 ἐνήλικοι ἄνδρες καί γυναῖκες. Γιά λόγους κυρίως οικονομικούς, πολλοί Ἀφρικανοί ἀδυνατοῦν νά παρακολουθήσουν ἀκόμη καί τά μαθήματα τῶν πρώτων τάξεων τῆς ἀντίστοιχης μέ τά ἑλληνικά δεδομένα δημοτικῆς ἐκπαίδευσης.

Κατά τήν παραμονή τοῦ Σεβ. κ. Νικηφόρου στήν περιοχή, δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά συνεργαστεῖ μέ τοὺς Ἐκκλησιαστικούς Ἐπιτρόπους νά συναντήσῃ τοὺς πιστοὺς καί τοὺς κατηχούμενους, ὅπως ἐπίσης καί τή νεολαία. Σέ ὅλες τίς ἐπαφές του ἔδωσε τίς ἀπαραίτη-

θεῖο λόγο καί εὐχαρίστησε γιά τήν παρουσία τῶν τοπικῶν ἀρχῶν. Στή θεία Λειτουργία παραβρέθηκαν ὁ Πρόεδρος τῆς τοπικῆς Βουλῆς καί ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Κυβερνήτη. Τό ἴδιο μεσημέρι συναντήθηκε μέ τόν Κυβερνήτη καί τόν Ἀντικυβερνήτη τῆς Έπαρχίας μέ τοὺς ὁποίους εἶχε ἐποικοδομτικὴ συζήτηση, τονίζοντας τή συμβολή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στήν προσπάθεια τῆς εἰρήνης στή χώρα καί τήν πρόοδο τοῦ λαοῦ.

Ἀπό τήν ἱερά Μητρόπολη Κινσάσα

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΜΟΥΑΝΖΑΣ

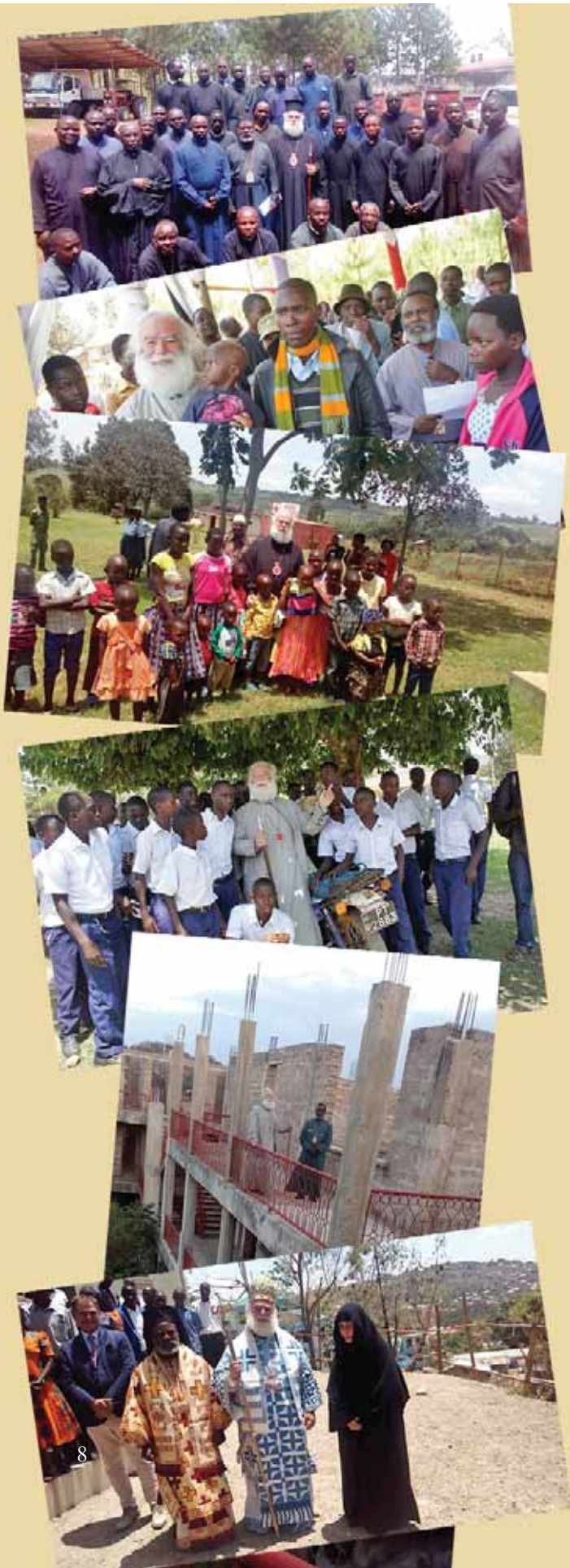
Μετά από ένα κοπιαστικό ταξίδι διάρκειας δέκα ωρών, το Σάββατο 8 Οκτωβρίου 2016 έφτασε στο αεροδρόμιο της Mwanza ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος Β΄, προκειμένου νά πραγματοποιήσει ἐπίσημη ποιμαντική - ἱεραποστολική ἐπίσκεψη. Ἡ Μητρόπολη Μουάνζας βρίσκεται περίξ τῆς Λίμνης Βικτώρια, τῆς δεύτερης μεγαλύτερης λίμνης στόν κόσμον, στά σύνορα μέ τήν Ουγκάντα καί τήν Κένυα. Νά σημειωθεῖ ὅτι πρόκειται γιά τήν πρώτη ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου στήν Ἱερά Μητρόπολη Μουάνζας ἀπό τήν ἴδρυσή της τό ἔτος 2007.

Στά πλαίσια τοῦ προγράμματος τῆς ἐπισκέψεώς του, τήν Κυριακή 9 Οκτωβρίου ὁ Πατριάρχης προεξήρχε στή θεία Λειτουργία πού ἐγίνε στόν Ἱερό Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Mwanza, μέ συλλειτουργοῦς τοὺς Σεβασμιώτατους Μητροπολίτες Καμπάλας καί πάσης Ουγκάντας κ. Ἰωνᾶ καί Μουάνζας κ. Ἱερώνυμο. Πρὶν ἀπό τή θεία Λειτουργία τέλεσε τήν Ἀκολουθία τῶν Ἐγκαινίων τοῦ προαναφερθέντος Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνεγέρθηκε ἐξολοκλήρου μέ δαπάνες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος. Χειροτόνησε, ἐπίσης, στόν πρώτο βαθμό τῆς Ἱερωσύνης τόν κ. Gaspar Kayungi, γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τόν ὁποῖο μετονόμασε σέ Θεόδωρο.

Λίγο πρὶν τήν Ἀπόλυση τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὁ Μακαριώτατος, ἀπνύθυε λόγους ἀγάπης καί πνευματικῆς οἰκοδομῆς στό πολυπληθές ἐκκλησίασμα καί πρόσφερε ἱερά σκεύη γιά τίς λειτουργικές ἀνάγκες τοῦ ναοῦ. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Πατριάρχης μέ τή συνοδεία τοῦ Μητροπολίτη, ἐπισκέφθηκε τήν ὑπό κατασκευή Ἱερατική Σχολή τῆς Μητροπόλεως οἱ ἐργασίες τῆς ὁποίας διακόπηκαν ἐξαιτίας τῶν δυσκολιῶν τῆς οικονομικῆς κρίσεως στήν Ἑλλάδα.

Τήν τρίτη ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεώς του ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, μετέβη ἀκτοπλοϊκῶς στήν πόλη Geita, κέντρο ἐξορύξης χρυσοῦ, ὅπου ὑπάρχει ὁ Ναός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτό-

Πάντα τά ἔδνη

κου. Ἐπισκέφθηκε, ἐπίσης, τὸ Νομάρχη τῆς περιοχῆς κ. Mstaafu Ezekiel Kyunga, μὲ τὸν ὁποῖο συζήτησαν ἐκτενῶς πάνω σὲ θέματα πού ἀφοροῦν στὴν παρουσία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας σὲ αὐτὴ τὴ συνεχῶς ἀναπτυσσομένη περιοχή. Τοῦ δόθηκε, ἐπίσης, ἡ εὐκαιρία νὰ συναναστραφεῖ τοὺς ἀπλοϊκοὺς ἀλλοῖα ἰδιαίτερα εὐλαβεῖς τόποιος πιστοὺς, στοὺς ὁποίους ἔδωσε τὴν εὐλογία του.

Τὴν Τρίτη 11 Ὀκτωβρίου, ἐπισκέφθηκε ἀεροπορικῶς τὴν πόλη Bukoba, ἡ ὁποία ὑπῆρξε ἡ ἔδρα τῆς ὁμώνυμης Ἐπισκοπῆς, μέχρι τὴν ἀνύψωσή της σὲ Μητρόπολη καὶ τὴ μεταφορά τῆς ἔδρας στὴν πόλη Mwanza. Εἶναι ἡ τρίτη φορά πού ὁ Πατριάρχης Θεόδωρος ἐπισκέπτεται τὴν Bukoba καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ ἐπιφύλαξαν θερμότητα ὑποδοχὴ μὲ παραδοσιακοὺς χοροὺς καὶ τραγούδια. Στὸ σύντομο χαιρετισμὸ του πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους πιστοὺς, τοὺς κάλεσε νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνη στὸν Θεὸ καὶ νὰ εἶναι ἀφοσιωμένοι στὴν Ἐκκλησία τους. Μεταξὺ τῶν πιστῶν, μὲ συγκίνηση πολλή, ὁ Μακαριώτατος χαιρέτισε καὶ τοὺς τέσσερεις ἀπόφοιτους τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς τῆς Ἀλεξάνδρειας «Ἅγιος Ἀθανάσιος», οἱ ὁποῖοι μὲ ζῆλο καὶ ἀγάπη βοηθοῦν τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη κ. Ἰερώνυμο στὶς καθηκόνσεις καὶ πρόκειται σύντομα νὰ ἱερωθοῦν.

Πρόσφατα ἡ περιοχή δοκιμάστηκε ἀπὸ τὸ χτύπημα ἑνὸς δυνατοῦ σεισμοῦ τῆς τάξης τῶν 5,8 βαθμῶν τῆς κλίμακας Ρίχτερ, ἔτσι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης τοῦ Μακαριώτατου μὲ τὸ Νομάρχη τῆς περιοχῆς κ. Salum M. Kijuu, ἐξέφρασε ἔμπρακτα τὴ συμπαράσταση καὶ τὴ συμπάθειά του προσφέροντας ὑλικὴ βοήθεια. Ὁ σεισμὸς ἄφησε πίσω του 17 νεκροὺς, ἑκατοντάδες τραυματίες καὶ σωροὺς ἀπὸ συντρίμια καὶ ἐρείπια.

Στὶς 12 Ὀκτωβρίου, πέμπτη ἡμέρα τῆς πατριαρχικῆς περιοδείας, ὁ Μακαριώτατος μετέβη στὴν ἐπαρχία Karagwe. Στὴ συνάντηση πού εἶχε μὲ τὸν Ἐπαρχο κ. Godfrey Mheluka, ἐξέφρασε τὴ συμπαράστασή του γιὰ τίς συνέπειες τῆς παρατεταμένης ἀνομβρίας πού πλήττει τὴν περιοχή καὶ τὸν διαβεβαίωσε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, διὰ τοῦ Μητροπολίτη κ. Ἰερωνύμου, θὰ φροντίσει γιὰ τὴ διάνοιξη γεώτρησης μὲ σκοπὸ τὴν ἀνακούφιση τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ.

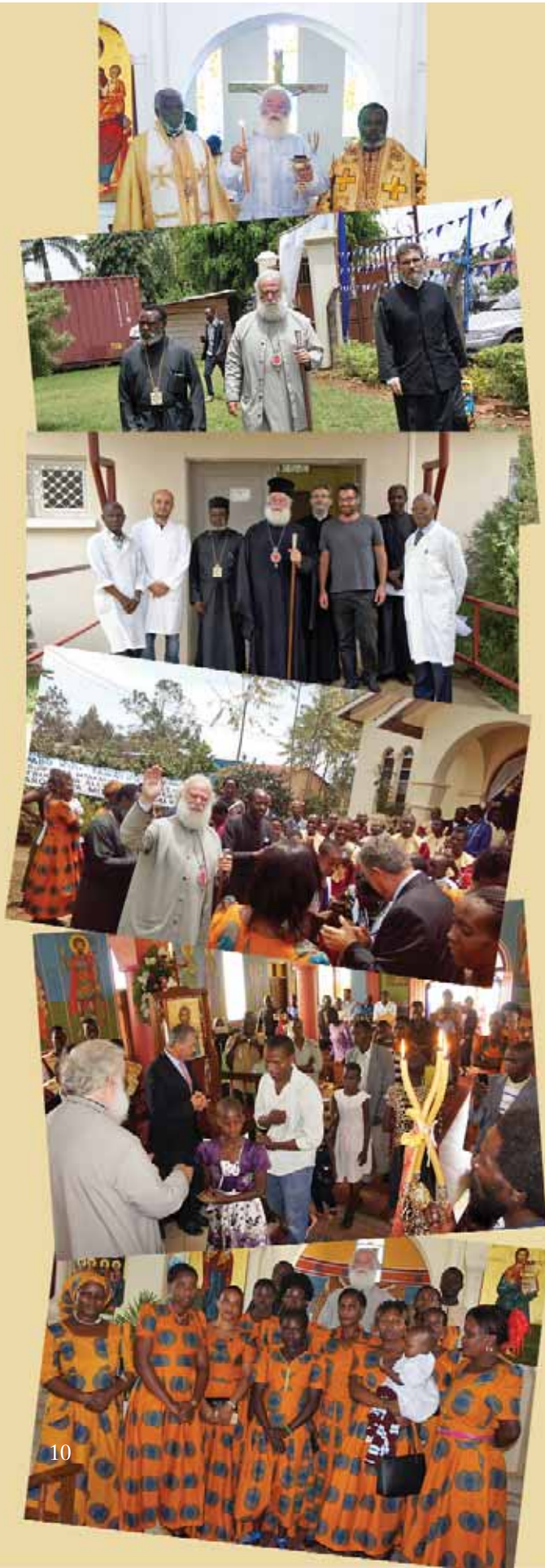
Ὁ Ἐπαρχος εὐχαρίστησε τὸν Πατριάρχη καὶ τὸν

παρακάλεσε νὰ μεριμνήσει γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση ἑνὸς νοσοκομείου. Στὸ αἴτημά του ὑπῆρξε ἐνδιαφέρον καὶ θετικὴ ἀνταπόκριση. Στὴ συνέχεια μετέβησαν ὄλοι μαζί στὸ Γυμνάσιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Kayanga πού φέρει τὸ ὄνομα «Ἀριστοτέλης» καὶ χτίστηκε ὁλόκληρο μὲ τὴν οικονομικὴ συνδρομὴ τῆς Πανελληνίας Ὁμοσπονδίας Ἀστυνομικῶν Ὑπαλλήλων. Στὸ σχολεῖο φοιτοῦν 200 μαθητὲς ἀνεξαρτήτου φυλῆς καὶ θρησκείας, γεγονός πού ἐκτιμᾶται βαθύτατα ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς. Ἀξίζει νὰ τονιστεῖ ὅτι τὸ ἐπίπεδο σπουδῶν εἶναι πολὺ ὑψηλὸ μὲ τοὺς μαθητὲς του νὰ ἐπιτυγχάνουν τόσο στὶς ἐσωτερικὲς ὡς καὶ ἐξωτερικὲς ἐξετάσεις.

Οἱ μαθητὲς καὶ τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ ἐπιφύλαξαν συγκινητικὴ ὑποδοχὴ στὸν Πατριάρχη καὶ τὴ συνοδεία του, μὲ παραδοσιακοὺς χοροὺς καὶ τραγούδια, ἐνῶ ἀκολούθησε τυπικὸ ὑπαίθριο ἀφρικανικὸ γεῦμα. Λίγο ἀργότερα ὁ Μακαριώτατος ἔκανε δέηση γιὰ τὴν πολυπόθητη βροχὴ καὶ ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ φροντίσει γιὰ τὴ δημιουργία καὶ Λυκείου καὶ μαθητικοῦ οἰκοτροφείου ὥστε νὰ λυθεῖ τὸ πρόβλημα τῆς διαμονῆς καὶ σίτισης τῶν παιδιῶν πού σήμερα εἶναι ἀναγκασμένα νὰ διανύουν πολλὰ χιλιόμετρα πεζοπορώντας.

Συνεχίζοντας γιὰ ἕκτη ἡμέρα τὴν ἱεραποστολικὴν του περιοδεία στὴ Μητρόπολη Μουάνζας, ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τὴν πόλη Rubale - Kagera γιὰ νὰ εὐλογῆσει τοὺς 300 μαθητὲς τοῦ Ὁρθόδοξου Γυμνασίου «Ἅγιος Σωσθένης». Τὸ σχολεῖο κτίστηκε μὲ τὴν οικονομικὴ συνδρομὴ τῆς μακαριστῆς Γεωργίας Κλήρου καὶ τοῦ ἐπίσης μακαριστοῦ Εἰσαγγελέως Εὐαγγέλιου Κρουσταλλιάκη, ἐνῶ τὰ παρακείμενα Οἰκοτροφεῖα κτίσθηκαν μὲ τίς δωρεές, τὸ μὲν ἀρρένων τοῦ Ὀφθαλμιάτρου κ. Θωμᾶ Κίτσου, τὸ δὲ θηλαίων τοῦ Κωνσταντίνου Ἐμμανουήλ. Δύο ἐνορίες, ἐπίσης, ἀπὸ τὴν Καλιφόρνια τῶν ΗΠΑ, ἡ Ἐνορία τοῦ Ἅγ. Παύλου τῆς πόλεως Irvine καὶ ἡ Ἐνορία τῆς Ἅγ. Βαρβάρας τῆς ὁμώνυμης πόλης, δώρισαν στὸ Γυμνάσιο μία αἴθουσα μὲ τὸν ἀνάλογο τεχνικὸ ἐξοπλισμὸ γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς πληροφορικῆς.

Ὁ Πατριάρχης χάρηκε ἰδιαίτερως μὲ τὴ ζωντάνια τῶν παιδιῶν καὶ τὰ συνεχάρη γιὰ τίς ἐπιτυχίες τους στὴν κατάκτηση τῆς γνώσης, τονίζοντας τὴν ἀνάγκη τῆς ὑπαρξῆς ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων μὲ τὰ ὁποῖα ἡ

Ἐκκλησία μᾶς ἐπενδύει στή γνῶση καί σωστή μόρφωση τῶν νέων. Ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι στά σχολεῖα τῆς Ἱεραποστολῆς φοιτοῦν ἄρμονικά Χριστιανοί καί Μουσουλμάνοι μαθητές.

Τήν τελευταία ἡμέρα τῆς παραμονῆς του στή Μητρόπολη Μουάνζας, ὁ Μακαριώτατος συνάντησε τοὺς ντόπιους κληρικούς κατὰ τή διάρκεια Ἱερατικῆς Σύναξης. Δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά συζητήσῃ μαζί τους τὰ προβλήματα πού ἀντιμετωπίζουν στήν καθημερινή τους διακονία, ἀλλῆλα καί νά τοὺς ἐμψυχώσει μέ τὰ λόγια τῆς πατρικῆς του ἀγάπης. Ἀπό κοινοῦ μέ τόν Μητροπολίτη καί ὄλους τοὺς κληρικούς κατευθύνθηκαν στό Νοσοκομεῖο τῆς Ἐκκλησίας Ὑφυου (Ἀνάσταση), τό ὁποῖο κτίσθηκε μέ τήν προτροπή τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου καί τή συμβολή τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Κέντρου Διεθνoῦς Ἀλληλεγγύης καί Συνεργασίας (ΚΕ.Δ.Α.Σ.), ἀλλῆλα καί τήν χορηγία τῆς Καθηγήτριας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης κ. Σταματίας Δερμιτζόγλου. Τό Νοσοκομεῖο αὐτό εἶναι ἕνα πραγματικό στολίδι τῆς περιοχῆς, καθόσον τόσο οἱ κτιριακές του ἐγκαταστάσεις, ὅσο καί ἡ ἰατρική περίθαλψη στοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους τῆς περιοχῆς.

Ἀμέσως μετά προσκάλεσε ὄλους τοὺς ἱερεῖς σέ κοινή τράπεζα καί ἐν συνέχειᾳ ἐπισκέφθηκε τήν ὑπό ἀνέγερση Γυναικεία Ἱερά Μονή τῆς Ὁσίας Μακρίνας, ἡ ὁποία εἶναι δωρεά ἀπό γυναικεία ἀδελφότητα τῆς Μητροπόλεως Ἀργολίδος. Ἡ Μονή βρίσκεται σέ μία πανοραμική τοποθεσία πάνω ἀπό τή Λίμνη Βικτώρια καί στήν ὁποία σκοπεύει νά ἐγκαταστήσῃ γυναικεία μοναστική ἀδελφότητα.

Ἔτσι μέ τό βλέμμα γεμάτο ἐλπίδα γιά τό μέλλον καί μέ τήν καρδιά γεμάτη εὐγνωμοσύνη στόν Θεό, γιά τίς φανερές καί κρυφές εὐεργεσίες Του, ὀλοκληρώθηκε ἡ ποιμαντική περιοδεία τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Β΄ στήν Ἱερά Μητρόπολη Μουάνζας.

Ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας

Ἐθελοντές γιατροί ἀπό τήν Κύπρο στήν Κένυα

Τήν Κυριακή 2 Δεκεμβρίου 2016, ὁ Παγκύριος Σύνδεσμος γιά τήν καταπολέμηση τῆς μάλιστα τῆς πείνας, μέ τόν Πρόεδρό του Σεβ. Μητροπολίτη Κιτίου κ. Χρυσόστομο, ὀλοκλήρωσε τήν ἀποστολή του στήν Κένυα καί συγκεκριμένα στήν Ἱερά Μητρόπολη Ναϊρόμπι.

Ὅλο τό προηγούμενο διάστημα τῆς παραμονῆς τῆς ἀποστολῆς στήν Κένυα, ἦταν ιδιαίτερα βεβαρημένο, διότι κάθε μέρα τά μέλη της βρισκόταν καί σέ διαφορετική ἐνορία, ὅπου ἐξέταζαν ἑκατοντάδες ἀσθενῶν, προσφέροντας, ἐπίσης, δωρεάν φαρμακευτική ὕλη γιά τήν ἀπαραίτητη θεραπεία.

Ἡ ὁμάδα τῶν ἐθελοντῶν γιατρῶν ἀπό τήν Κύπρο, στά πλαίσια τοῦ προγράμματός της, μαζί μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ναϊρόμπι κ. Μακάριο, ἐπισκέφθηκε τήν Ἱεραία τοῦ Ἁγίου Νικολάου Γκίλ – Γκίλ, ὅπου δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά συμμετάσχει στό Μυστήριον τῶν ὁμαδικῶν βαπτίσεων κάποιων νεοφώτιστων ἀδελφῶν.

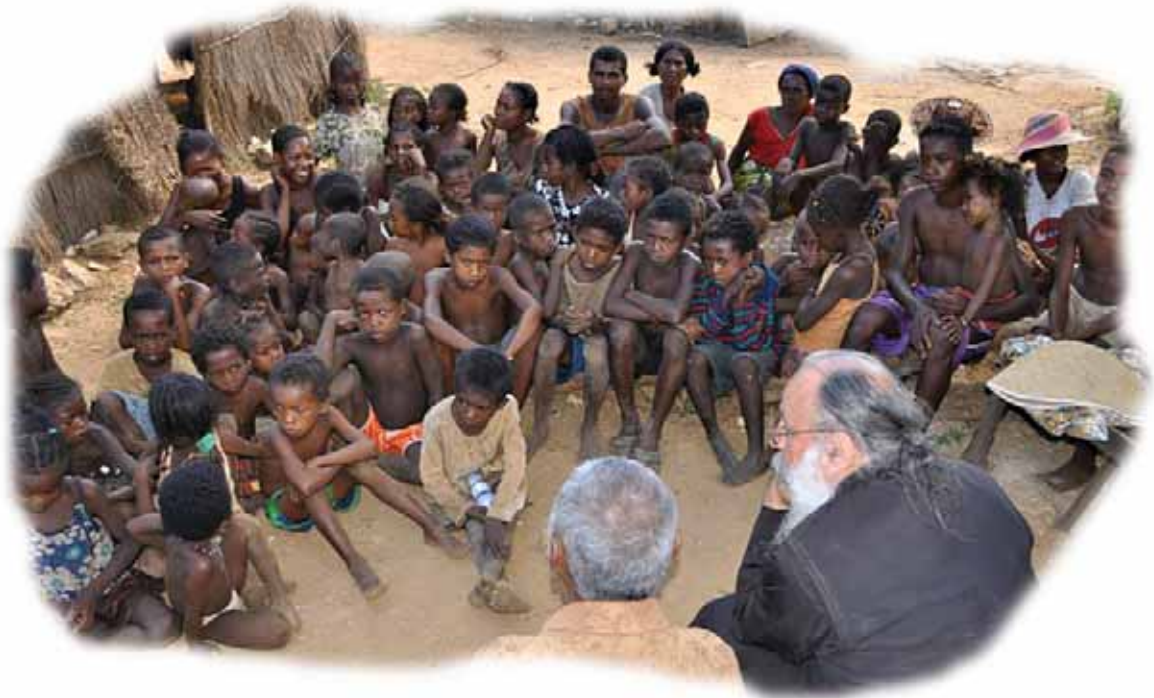
Τήν τελευταία ἡμέρα τοῦ προγράμματος, ἡ ὁμά-

δα συμμετεῖχε στή θεία Λειτουργία πού ἐγίνε στόν Ἱερό Ναό τοῦ ἀποστόλου Παύλου στό προάστιο Καγκίρα. Πρόκειται γιά μία Ἱεραία ἱστορική, διότι σέ αὐτή ὑπῆρχε καί λειτουργοῦσε τό ὑποτυπῶδες «Σεμινάριο» στή δεκαετία τοῦ 1970. Σέ κάποια ἐπίσκεψή του στήν Κένυα ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος Γ', βλέποντας τίς ἀθλιές συνθῆκες καί τόν τρόπο ζωῆς τῶν ἱεροσπουδαστῶν, ἀποφάσισε νά κτίσει τό σύγχρονο Θεολογικό Σεμινάριο στήν πόλη Ριρούτα.

Οἱ φιλοξενούμενοι γιατροί, μετά τή θεία Λειτουργία, ἐπιδόθηκαν καί πάλι στήν ἐξέταση τῶν ἀσθενῶν ἐνοριτῶν ἕως ἀργά τό ἀπόγευμα. Τό ἴδιο βράδυ ἦταν προγραμματισμένη ἡ πτήση τῆς ἐπιστροφῆς τους στήν Κύπρο, ὅπου ἐπέστρεψαν διατηρώντας τήν ἐσωτερική πληρότητα, χαρά καί ἱκανοποίηση, ἐφόσον προσέφεραν τήν πραγματικά ἀνεκτίμητη ἐπιστημονική βοήθειά τους σέ πολλούς ἀναξιοπαθεῖς συνανθρώπους τους.

Ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Ναϊρόμπι

Η ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

Στό κατώφλι της τρίτης χιλιετίας η Έκκλησία συνεχίζει να βιώνει τό γεγονός της λυτρώσεως και της σωτηρίας, όπως τό βίωσε η Άρχαία Έκκλησία και τό παρέδωσε ως ιερά παρακαταθήκη, γιά νά συνεχίσουμε τήν αποστολή μας μέσα στον κόσμο. Η άπλή αυτή διαπίστωση αύξάνει τήν ευθύνη μας, ώστε νά παραδώσουμε άκέραιη και άνόθευτη τήν πίστη, μέ τρόπους πού δέν υποβιβάζουν ή άλλοιώνουν τήν άξία του Εύαγγελίου.

Είναι άλήθεια, ότι ο σύγχρονος άνθρωπος, ένεκα της νέας κοινωνικής δομής και τάξεως πραγμάτων, έχει μεταβάλλει τή στάση και συμπεριφορά του έναντι της πίστεως του στον Θεό. Και θά πρέπει νά αναρωτηθούμε, εάν μέσα στό σύγχρονο πολιτισμό και στον πηαστό όρθολογισμό του κόσμου, ο λαός μας ζεί *«προσκατερών τή διδαχή και τή κοινωνία, τή κλάσει του όρθου και ταις προσευχαίς»*.

Όμως, παρά τόν προβληματισμό μας, η Έκκλησία προσφέρει και σήμερα στον άνθρωπο τήν καθολική Άλήθεια, πού έλευθερώνει και σώζει

τήν ανθρώπινη ύπαρξη. Η προσφορά αυτή άνήκει στό είναι της Έκκλησίας. Η Άλήθεια της Έκκλησίας άποκαλύπτεται πάντοτε ως ένυπόστατη, είναι δηλαδή ο ίδιος ο Ίησους Χριστός. Προσφέρεται δέ μέ μία κίνηση παραλαβής και παραδόσεως. *«Παρέδωκα... ό και παρέλαβον, ότι Χριστός απέθανεν...ότι έτάφη και ότι έγγήγερται...»*.

Έτσι η Κατήχηση είναι μία εκκλησιολογική λειτουργία. Τό Εύαγγέλιο φυλάσσεται επάνω στην Άγία Τράπεζα. Η όμόνοια δέ και η σύμφωνος αγάπη όλων, η έκδηλουμένη διά της ύπακοής και πειθαρχίας στον Έπίσκοπο, ως τήν κανονική εκκλησιαστική κορυφή, τόν μεσίτη της χάριτος και τόν έγγυητή της άληθείας, διαφυλάσσει, κατά ουσιαστικό τρόπο, τήν πιστότητα και τήν έγκυρότητα κάθε μορφής κατηχητικής προσπάθειας. Γι' αυτό η Όρθόδοξη Κατήχηση είναι εκκλησιαστική. Αυτό σημαίνει πρωτίστως, ότι δέν αυτονομείται από τόν εκκλησιαστικό όργανισμό, αλλά γίνεται μέσα στον χώρο της Έκκλησίας και έμπνέεται από τήν άτμό-

σφαιρα καί τήν παράδοσή της, ἀφοῦ τό Πανάγιο Πνεῦμα κατευθύνει τήν κατηχητική καί ιεραποστολική συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας.

Μπορεῖ ὁ λόγος μας σήμερα νά φαίνεται κενωμένος καί ἀδύναμος. Ὅμως ἡ ὁμολογία τῆς ἀληθείας τῆς πίστεως μέσα σέ ἀντίξοες καταστάσεις πιέσεων, διωγμῶν καί βίας, παρερμηνείας, κακῆς ἀλληλιώσεως καί παραπληροφόρησης, γίνεται ἕνα γεγονός στό ὁποῖο τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐπεμβαίνει ἄμεσα καί δραστικά, σύμφωνα μέ τήν διδασκαλία τοῦ Κυρίου. Ταυτόχρονα ἡ ὁμολογία αὐτή γίνεται μείζων ιεραποστολική πράξη.

Ταυτόχρονα, ἡ παρέμβαση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐξασφαλίζει τήν παροχή στους πιστούς τῶν τεραστίων ποσῶν δυνάμεων πού ἀπαιτοῦνται στίς δυσμενέστερες αὐτές περιστάσεις. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, οἱ φοβεροί διωγμοί, πού ἄνθρωποι καί δαίμονες κίνησαν κατά τῶν Ἀποστόλων, δέν στάθηκαν ἱκανοί νά τοὺς κλείσουν τό στόμα ἢ νά τοὺς ἐξαναγκάσουν νά παύσουν νά κηρύττουν τό Εὐαγγέλιο. Ὅπως εἶναι ἀδύνατο νά δέσει κανεὶς τήν ἀκτίνα τοῦ φωτός ἔτσι ἦταν ἀδύνατο νά δεθεῖ καί ἡ γλῶσσα ἐκείνων. Γιατί; Διότι «οὐκ αὐτοὶ ἦσαν οἱ λαλοῦντες ἀλλ' ἡ τοῦ Πνεύματος δύναμις»¹.

Ἡ πανίσχυρη παρέμβαση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θά κρατήσει τό εὐαγγελικό μήνυμα ἄθικτο καί ὀλόκληρο² καί συγχρόνως θά τό ἀποκαλύψει στήν πληρότητά του, ὅπως ἀκριβῶς τό παρέδωσε ὁ Χριστός. Ὁ ἅγιος Κύριλλος μάλιστα διευκρινίζει γιά τό κατηχητικό ἔργο, ὅτι πρόκειται κατ' οὐσίαν γιά τήν

ἀλήθεια τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ μέ ὄλο του τό βάθος καί τήν μοναδική δύναμη. Ἡ «τελειότητα καί ἀκριβεστάτη ἡμῖν ἀποκάλυψις» αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου ἀνήκει στό Ἅγιο Πνεῦμα³.

Γι' αὐτό καί τά ἀποτελέσματα αὐτοῦ τοῦ ἔργου τά ὀνομάζει «*θεοσημείας ἀπόδειξιν ἐναργῆ*», ἐνῶ ὁ Θεοδώρητος Κύρου τά χαρακτηρίζει ὡς «*θαυματοουργία τοῦ Πνεύματος*».

Ἡ Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, συνεχίζει χρόνια τώρα αὐτό τό ιεραποστολικό καί κατηχητικό ἔργο, πού δέν εἶναι ἀντιλογία ἀλλὰ ὁμολογία. Καί ἡ πολυπληθὴς συμμετοχή πολλῶν νέων ἀνθρώπων στίς Σχολές Ὑποψηφίων Κατηχητῶν, στό Φροντιστήριο Ἐπιμόρφωσης Κατηχητῶν, στή Σχολή Νοηματικῆς Γλώσσας καί στό Ἱεραποστολικό Σεμινάριο, εἶναι ἐλπίδα καί παρηγοριά γιά τόν κόσμο.

Στόν Ὅρθρο τῆς Κυριακῆς, μετά τό Ἐωθινό, τό Εὐαγγέλιο λιτανεύεται καταμεσῆς στό Ἐκκλησίασμα καί ἡ πράξη αὐτή εἶναι τό ἄγγελμα καί τό φανέρωμα τῆς Ἡμέρας τοῦ Κυρίου. Ἡ Ζωή ἀκτινοβολεῖ ἀπό τόν Τάφο. Ἀποκεκλιῖσται ὁ λίθος. «*Ἰδοὺ γάρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαράν μεγάλην*». «*Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν*». Νά εὐχεσθε, ὄλοι μας νά ξαναποκτήσουμε τό νόημα αὐτῆς τῆς μεγάλης χαρᾶς καί νά εἰσέλθουμε στή χαρά τοῦ Κυρίου μας. Μόνο τότε μποροῦμε νά κατανοήσουμε, ὅτι ἡ λογική λατρεία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι θεολογία· θεολογία πού γίνεται ἱεραποστολική, κήρυγμα ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

† Ὁ Φαναρίου Ἀγαθάγγελος

1. Χρυσόστομος, Ὑπόμνημα εἰς τόν Ἅγιον Ματθαῖον τόν Εὐαγγελιστήν, Ὁμιλία 33 (PG 57, 393).

2. Ὁ Δίδυμος Ἀλεξανδρεὺς ἐρμηνεύει τό Ἰω. 14, 26 μέ ἔμφαση στόν κίνδυνο καταστροφῆς τῆς πληρότητος καί ἀκεραιότητος τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας λόγῳ εἰσβολῆς τῆς πλάνης, καί τονίζει τήν ἀποφασιστική ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στό σπουδαῖο αὐτό θέμα, πού φυσικά ἔχει σοβαρώτατες ἐπιπτώσεις στήν Ἱεραποστολή: «*Προειδὼς δέ (ὁ Ἰησοῦς) καί τά μέλλοντα ὡς Θεός, καί ὅτι μετὰ τήν ἐν οὐρανοῖς ἄνοδον αὐτοῦ καί τήν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπιδημίαν, ἔσσονται πάλιν πλάνοι, ὡς Σίμων, ὡς Μοντανός, ὡς Μανιχαῖος, προσηφαλίσαστο εἰπών· Ὅταν ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, τό Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρά τοῦ Πατρὸς*

ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος ὑμᾶς ἀναμνήσει τά ρήματά μου, καί ὀδηγήσει ὑμᾶς, πρὸς πᾶσαν τήν ἀλήθειαν· ἀφ' ἑαυτοῦ οὐ λαλήσει· ἀντὶ τοῦ, Τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι μὴ ἀπιστήσατε, τά αὐτὰ λέγοντι καί διδάσκοντι, ἅπερ ἐγὼ» (Περὶ Τριάδος, Βιβλίον Τρίτον ΙΘ', ΒΕΠ 44, 112).

3. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Ἐξήγησις εἰς τό κατά Ἰωάννην, Βιβλ. 10 (PG 74, 301): «*Τὴν δέ τοῦ μυστηρίου τελειότητα καί ἀκριβεστάτην ἡμῖν ἀποκάλυψιν διὰ τοῦ Παρακλήτου γενέσθαι λέγει, τοῦτέστι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος*... «*Ἐν γάρ τῇ τῶν τοιούτων ἀποκαλύψει διὰ τοῦ Πνεύματος ἡμῖν ἀπορρήτως ἐνεργουμένη, τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας τό βάθος καί τοῦ κεκρυμμένου μυστηρίου τήν δύναμιν θεωροῦμεν*».

Στήν Ἀφρική τῶν πονεμένων ἀλλά πάντοτε χαμογελαστῶν ἀνθρώπων

*Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κινσάσα κ. Νικηφόρος εὐλογεῖ
τό ὁμαδικό Βάπτισμα κατηχουμένων*

Γιά πέμπτη συνεχόμενη χρονιά ετοιμάζομαι νά ταξιδέψω μέ προορισμό μου τό Κονγκό. Στήν καρδιά τῆς Ἀφρικῆς· ἐκεῖ ὅπου παρά τά πολλή προβλήματα καί τίς ἀτέλειωτες δυσκολίες, περισσεύει τό χαμόγελο, ἡ ὑπομονή καί ἡ αἰσιοδοξία. Ἄνυπομονῶ νά περάσουν οἱ ἡμέρες καί νά βρεθῶ γιά ἀκόμη μία φορά κοντά στά παιδιά. Στά μικρά καί μεγάλα παιδιά τοῦ Κονγκό· κάποια ἀπό αὐτά εἶναι Ὁρθόδοξα καί κάποια ἄλλα ὄχι.

Ὁ Χριστός μᾶς ζήτησε νά ἀγαπᾶμε ἀλλήλους. Ὅσοι πιστεύουμε σέ Αὐτόν καί εἴμαστε βαπτισμένοι στό Ἅγιο Ὄνομά Του, εἴμαστε δεσμευμένοι ἀπό τήν πίστη μας σέ Ἐκεῖνον, νά σεβόμαστε καί νά ἀγαπᾶμε ἀπόλυτα καί ὁλοκληρωτικά τά πλάσματά Του, χωρίς νά ξεχωρίζουμε αὐτά ἀπό τήν πίστη τους, τό χρῶμα τους, τήν καταγωγή τους. Σέ ὅλους ἀνεξαιρέτως ἐμφύσησε τό ἴδιο πνεῦμα. Σέ ὅλους χτυπᾷ ἡ ἴδια καρδιά. Ὅλοι εἴμαστε πρωτότυπα καί μοναδικά δημιουργήματά Του.

Ὡς αὐθεντικοί καί γνήσιοι Χριστιανοί, μέλη τῆς Μιάς, Ἁγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, θά πρέπει νά δίνουμε τή μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά διδάσκουμε μέ τό καθημερινό παράδειγμα τῆς ζωῆς μᾶς ὅλους τους ἀλλοῦς. Μέ τήν ἐμπρακτὴ ἀγάπη. Ὅταν ἀγαπᾶς μπορείς νά κάνεις ὅτι θέλεις, γιατί μέ τήν ἀγάπη μόνο καλὸ θά κάνεις. Γίνεσαι τό φωτεινὸ παράδειγμα γιά ὅλους τοὺς ἀλλοῦς.

Ἡ καθημερινότητα τοῦ λαοῦ στό Κονγκό, ὅπως

καί σέ ὁλόκληρη τήν Ἀφρική, δέν θά ἦταν ὑπερβολή ἂν πῆγαμε ὅτι εἶναι τραγική. Τά μικρά παιδιά μέ δυσκολία φτάνουν στήν ἡλικία τῶν τεσσάρων ἐτῶν. Οἱ ἀσθένειες «θερίζουν» στήν κυριολεξία, μέ κυριότερες ἀπό αὐτές τόν τυφο καί τήν ἐλονοσία. Δέν ὑπάρχει, δυστυχῶς, σύστημα δημόσιας ἰατροφαρμακευτικῆς περίθαλψης, καθὼς καί δωρεάν ἐκπαίδευσης γιά τοὺς μαθητές καί φοιτητές.

Οἱ οἰκογένειες στήν Ἀφρική, συνήθως, εἶναι πολυμελεῖς. Εὐκόλα ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ποιές εἶναι οἱ ἀνάγκες μιᾶς πολυμελοῦς καί πάμπρωχης οἰκογένειας, πού ζεῖ στά τριτοκοσμικά δεδομένα τῆς Ἀφρικανικῆς Ἠπείρου. Οἱ κλιματολογικὲς συνθῆκες εἶναι ἐξίσου σκληρές καί πολὺ δύσκολες. Οἱ μακρές περίοδοι τῆς ξηρασίας ἐξαντλητικές, ὅπως καί οἱ περίοδοι τῶν βροχῶν. Χορτοκαλύβες καί πρόχειρες λασποκατασκευές, οἱ ὑποτυπώδεις κατοικίες τῶν ντόπιων, δέν μποροῦν νά ἀντισταθοῦν στά ἀκραῖα καιρικά φαινόμενα.

Ἡ διατροφή τῶν ἀνθρώπων ὑποτυπώδης κι αὐτή. Τό φαγητό ἐλάχιστο καί φτωχικό. Τό ρῆμα «πεινάω» εἶναι σχεδόν ἄγνωστο ἀπό τή γλώσσα τῶν περισσότερων· ἡ πείνα ἀποτελεῖ τήν καθημερινότητά τους. Μικροί καί μεγάλοι πεινασμένοι. Τά παιδιά γνωρίζουν ὅτι θά φάνε ἂν κάτι τοὺς δώσει ἡ μητέρα τους, ἐάν ὄχι θά παραμείνουν πεινασμένα, χωρίς νά διαμαρτυρηθοῦν. Ρώτησα κάποτε κάποιες μητέρες στίς 15.00 τό μεσημέρι, τί ἔχουν ταῖσι τά μικρά παιδιά τους κι ἐκεῖνες μοῦ ἀπάντησαν μ' ἓνα ἀφορηστικὰ

Οι προμήθειες για τή σίτιση των φοιτητών της Θεολογικής Σχολής ξφτασαν και όλοι εργάζονται για τήν τακτοποίησή τους

άπλοϊκό τρόπο, ώσαν νά ήταν αυτόνομη και απόλυτα λογική ή απάντηση: «ένα ποτήρι τσαί».

Παρά τίς ασύλληπτες καθημερινές δυσκολίες και αντίξοότητες, οι άνθρωποι παραμένουν χαμογελαστοί. Δέν είναι κατηφής, ούτε και μοιρολάτρες. Βιώνουν τίς δυσκολίες, προσευχόμενοι και ήλπίζοντας για κάτι καλύτερο. Έχουν αισθήματα αξιοζήλευτης και αξιομίμητης ήλληληγγύης για τόν πλησίον τους, πού σπάνια τή συναντάς στίς δυτικές κοινωνίες μέ αυτό τόν πρωτόλειο, αυθόρμητο και ειλικρινή τρόπο. Στίς ένορίες τους διψοϋν για κατήχηση. Θέτουν πολλή και ουσιαστικά έρωτήματα.

Έδώ παρατηρείται, ίσως, κάτι όξύμωρο και αντιφατικό. Συχνά βαπτίζονται πρώτα τά παιδιά. Μαθαίνουν νωρίτερα για τήν Άλήθεια και τήν Όρθοδοξία, και είναι εκείνα πού θά παρακινήσουν και τούς γονείς τους νά τή γνωρίσουν και νά γίνουν μέλη του σώματος του Χριστού.

Πολλά και τά θαύματα! Καιρό πριν βαπτίστηκε ένας πατέρας μαζί μέ τόν μεγάλο γιό του. Η σύζυγος και μητέρα, δυστυχώς, ήταν μάρτυρας του Ίεχωβά. Όλόκληρη ή οικογένεια, όμως, παρατήρησε μία αξιοπρόσεκτη καλύτερευση των συνθηκών τής ζωής της, όταν ό ιερέας άγίασε στο σπίτι τους κατά τήν παραμονή των Θεοφανείων. Λίγο άργότερα βαπτίστηκαν και τά δύο μικρότερα παιδιά τής οικογένειας και τώρα κατηχείται και ή μητέρα.

Πολλά γνωρίζει, βλέπει και διαπιστώνει αυτός πού θά μείνει για λίγο ή πολύ καιρό στην Ίεραπο-

Στή χαρά τής προετοιμασίας των πασχαλινών αυγών συμμετέχουν οι γυναίκες των Όρθόδοξων Ένοριών

στολή. Οι έμπειρίες είναι πραγματικά διδακτικές. Τό μόνο πού «άπαιτείται» είναι νά έχεις τήν καρδιά σου άνοιχτή και δεκτική. Κάθε έθελοντής εργάτης στον ιεραποστολικό άγρό γίνεται, σίγουρα, μάρτυρας πού μπορεί νά διηγηθεί μεγάλα και μικρότερα θαύματα.

Άξίζει νά βοηθήσουμε όλοι τους άδελφούς μας δίνοντας από τό ύστέρημά μας και από τό πλεόνασμα τής καρδιάς μας. Αυτό πού είναι λίγο για έμάς, είναι πολύ για αυτούς τούς ήλάχιστους άδελφούς τής Παραβολής του Χριστού. Άξίζει νά στηρίξουμε τούς άνθρωπους πού άγωνίζονται στην πρώτη γραμμή τής Ίεραποστολής. Οι Έπίσκοποι μέ τούς συνεργάτες τους, κληρικούς και λαϊκούς, δίνουν υπεράνθρωπους άγώνες, υπό πραγματικά αντίξοες συνθήκες για νά κρατήσουν όρθιο τό οικοδόμημα τής Ίεραποστολής· νά ανακουφίσουν τόν πολύ πόνο και τά άπαραμύθητα βάσανα των ανθρώπων αυτών.

Η έμπειρία από τήν ταπεινή και ήλάχιστη συμμετοχή μου στην ιεραποστολική προσπάθεια τής Εκκλησίας μας στο Κονγκό, έχει έπιβεβαιώσει στην συνείδησή μου ότι δέν είναι ή τραγωδία ό θάνατος, αλλά όλα εκείνα πού αφήνουμε νά πεθαίνουν μέσα μας. Άς μήν έγκαταλείψουμε τήν προσπάθεια, νά μήν αφήσουμε τήν ήλπίδα και τήν προοπτική για τόν άναξιοπαθή άδελφό μας νά πεθάνει. Μπορούμε όλοι νά βοηθήσουμε. Η προσευχή μας εκφράζει μέ τόν καλύτερο τρόπο τό ενδιαφέρον μας για τό έργο τής διάδοσης του λόγου του Θεού.

Στέλλα Παπαδοπούλου

Χειροτονία Ἐπι

Τὴν Κυριακὴ 11 Δεκεμβρίου 2016, ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικής κ. Θεόδωρος Β΄, χοροστάτησε στὸν Ὅρθρο καὶ προεξήρχε στή θεία Λειτουργία στὸν Ἱερό Πατριαρχικό καὶ Καθεδρικό Ναό τοῦ Ὁσίου Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου Ἀλεξάνδρειας, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας τέλεσε τὴν χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐψηφισμένου πρώτου Ἐπισκόπου Ἀρούσας καὶ Κεντρικῆς Τανζανίας κ. Ἀγαθονίκου.

Στὴν πανηγυρική Εὐχαριστιακὴ Σύναξη καὶ τὴ χειροτονία τοῦ νέου Ἐπισκόπου, ἔλαβαν μέρος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Μιλήτου κ. Ἀπόστολος (Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο), Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πηλαταμώνος κ. Γεώργιος, Νέας Κρήνης καὶ Καθαμαριάς κ. Ἰουστίνος (Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος), Εἰρηνουπόλεως κ. Δημήτριος, Πηλοσίου κ. Νήφων, Ἄκκρας κ. Νάρκισσος καὶ Καρθαγένης κ. Μελέτιος (Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας).

Ἀπὸ νωρὶς τὸ πρῶτὸ ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Σάββα εἶχε κατακλυστεῖ ἀπὸ πιστοὺς τῆς Ἀλεξανδρινῆς παροικίας, τοὺς κατὰ σάρκα συγγενεῖς τοῦ νέου Ἐπισκόπου καὶ πλῆθος προσκυνητῶν ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του τὰ Γιαννιτσά, τὴν Πιερία καὶ διάφορα ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι ταξίδεψαν εἰδικά γιὰ νὰ παραβρεθοῦν στή χαρὰ τῆς χειροτονίας τοῦ π. Ἀγαθονίκου Νικολαΐδη.

Κατὰ τὸν χειροτονητήριο λόγον του, ἐμφανῶς συγκινημένος ὁ Θεοφιλέστατος κ. Ἀγαθόνικος, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ γιὰ ὅλα ὅσα ἡ πρόνοιά Του οἰκονόμησε στή ζωὴ του, τοὺς γονεῖς του, τὸν πνευματικὸν πατέρα Ἀρχιμανδρίτη π. Μάξιμο Κυρίτση, Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Ὀλύμπου καὶ τὸν σεπτό

σκόπου Ἀρούσας καί Κεντρικῆς Τανζανίας

Γέροντά του Μητροπολίτη πρώην Κίτρους κ. Ἀγαθόνικο, στοῦ ὁποίου τό ὄνομα τιμητικά ἀκούει κι ὁ ἴδιος. Δέν παρέλειψε, ἐπίσης, νά εὐχαριστήσῃ τήν Ἱεραρχία τοῦ Πατριαρχείου γιά τήν τιμητική ἐπιλογή στό πρόσωπό του. Κατηύθυνε τή σκέψη του καί ἀγκάλιασε νοερά τά πνευματικά του παιδιά στή Κεντρική Τανζανία. Ἀναφερθεῖς στόν Μακαριώτατο, μέ δάκρυα στά μάτια εἶπε χαρακτηριστικά: « Ἐβλεπα τόν Πατριάρχη μου πάντοτε χαρούμενο, πάντοτε

ὠραῖες στιγμές μέ εὐγνωμοσύνη...».

Κλείνοντας τήν ἀντιφώνησή του ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε τοὺς παριστάμενους ἐπισκέπτες ἀρχιερεῖς Μητροπολίτες Μιλήτου, Κίτρους καί Νέας Κρήνης, ἀναφέρθηκε, ἐπίσης, μέ θερμούς λόγους ἀγάπης καί σεβασμοῦ στόν ἀσθενή πολιοῦ Γέροντα Μητροπολίτη πρώην Κίτρους κ. Ἀγαθόνικο, καθώς καί ὄλους τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μάρκου οἱ ὁποῖοι σηκώνουν ἀπό κοινοῦ τό σταυρό τῆς Ἱεραποστολῆς στήν Ἀφρική.

Κατά τή διάρκεια τοῦ ἐπίσημου γεύματος πού δόθηκε στίς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητας, ὁ Μακαριώτατος εἶχε τήν εὐκαιρία νά καλωσορίσει τοὺς Ἀρχιερεῖς, τοὺς κληρικούς, μοναχοὺς καί λαϊκοὺς πού ταξίδεψαν ἀπό διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας μέ προορισμό τους τήν Ἀλεξάνδρεια. Χαρακτήρισε μεγάλο ἐκκλησιαστικό γεγονός τή συγκεκριμένη χειροτονία, καθώς ὁ νεοχειροτονηθεῖς θά εἶναι ὁ πρῶτος Ἐπίσκοπος προορισμένος γιά τήν Κεντρική Τανζανία. Τόνισε, ἀκόμη, ὅτι ὁ νέος Ἀρχιερέας πρόσφερε πολλὰ στό ἐλληνόφωνο ποιμνιο τῆς Ἀλεξάνδρειας καί ἀγαπήθηκε ὄχι μόνον ἀπό τοὺς Ἕλληνας ἀλλὰ καί ἀπό τοὺς ἀραβόφωνους Ὀρθοδόξους.

Τό ἐορταστικό γεῦμα στήν Ἑλληνική Κοινότητα Ἀλεξάνδρειας, εἶχε ἕναν ἐπιπλέον πανηγυρικό χαρακτήρα, καθώς συνέπεσε μέ τήν ἐπέτειο τῶν γενεθλίων τοῦ Πατριάρχη, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου οἱ μαθητές τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου καί τοῦ τοπικοῦ παραρτήματος τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων τραγούδησαν καί χόρεψαν.

Στή συνέχεια οἱ ἐπισκέπτες ἀπό τήν Ἑλλάδα μετέβησαν στό Πατριαρχικό Μέγαρο, ὅπου ἔγιναν δεκτοί ἀπό τόν Μακαριώτατο στήν Αἴθουσα τοῦ Θρόνου καί ξεναγήθηκαν ἀπό τόν ἴδιο στό Μουσεῖο καί τή Βιβλιοθήκη Χειρογράφων καί Παλαιτύπων.

Βιογραφικό σημείωμα τοῦ Θεοφιλεστάτου

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀρούσας καί Κεντρικῆς Τανζανίας κ. Ἀγαθόνικος (Νικολαΐδης) γεν-

ἀκούραστο, πάντοτε προσευχόμενο, πάντοτε ὀραματιζόμενο καί πάντοτε αισιόδοξο, σάν ἀετός νά μεταφέρει ἐμᾶς τά παιδιά του στήν πλάτη του...».

Ὁ Πατριάρχης Θεόδωρος ἀντιφωνώντας τό νέο Ἐπίσκοπο, μέ σχετικές πατερικές καί ἀγιογραφικές ἀναφορές του, σκιαγράφησε τό ὑψηλό ὑπόμνημα τῆς ἀρχιερωσύνης καί τή λειτουργία του μέσα στήν Ἐκκλησία. Μέ θερμούς ἐπαινετικούς λόγους, ἐπίσης, ἀναφέρθηκε στήν προσωπικότητα τοῦ Θεοφιλεστάτου καί τήν εὐάρεστη καί καλλίκαρπη προσφορά του στήν Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας, ὑπογραμμίζοντας βουρκωμένους τοὺς ἐξῆς λόγους: « Ἀγαθόνικε παιδί μου, εὐχομαι πάντα νά σέ συνοδεύει τό ἔλεός Του καί ὅταν ἔρθουν στιγμές δύσκολες καί στιγμές μοναξιάς νά θυμᾶσαι αὐτές τίς

νήθηκε στά Γιαννισά τό έτος 1964. Εΐναι Πτυχιούχος τής Παιδαγωγικής Άκαδημίας Φλωρίνας καί τής Θεολογικής Σχολής τοῦ Α.Π.Θ.. Άπό τό 1986 εΐναι μοναχός τής Ίερᾶς Μονῆς Άγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ. Ὑπηρετῆσε ὡς Ίεροκήρυκας τῶν Μητροπόλεων Φλωρίνης καί Κίτρους, ἐνῶ ἀπό τό 2004 ἕως τό 2011 ὑπηρετῆσε σέ διάφορα Ίεραποστολικά κλιμάκια τής Άφρικῆς κατόπιν εὐλογίας τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου τοῦ Β΄, διατελέσας Πρωτοσύγκελλῆος τής

Ίερᾶς Μητροπόλεως Εἰρηνουπόλεως στήν Τανζανία. Τόν Δεκέμβριο τοῦ 2013 μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Πατριάρχῃ, μετέβη στήν Ἀλεξάνδρεια ὅπου διετέλεσε Σχολάρχῃς τής Πατριαρχικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου, Κωδικογράφος καί Διευθυντής τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Πατριάρχῃ. Τήν 17η Νοεμβρίου 2016 ἐξελέγη παμψηφεΐ Ἐπίσκοπος τής νεοσύστατης Ἐπισκοπῆς Ἀρούσας καί Κεντρικῆς Τανζανίας.

*Ἄρχιμ. Βαρνάβας Λεοντιάδης
Πρωτοσύγκελλῆος Ἱ. Μ. Κίτρους*

Στήν γῆ τῶν Πυγμαίων

Ὀλιγοήμερη ποιμαντική ἐπίσκεψη στήν Ἐνοριακή Κοινότητα Τιμίῳ Προδρόμου - Ἀγίου Νικολάου τής πόλεως Impfondo τοῦ Βόρειου Κονγκό πραγματοποιήσε ἀπό τήν 20ῆ ἕως τήν 23η Ὀκτωβρίου 2016, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μπραζαβίλ καί Γκαμπόν κ. Παντελεήμων. Τόν ἐπικώριο Ἐπίσκοπο συνόδευε ὁ π. Σέργιος Mabelemo, Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ τής Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Μπραζαβίλ.

Τήν πρώτη ἡμέρα τής ἐπίσκεψῆς του, ὁ Ἐπίσκοπος μετέβη στό τροπικό δάσος ὅπου κατοικεῖ ἡ φυλή τῶν πυγμαίων, ἡ ὁποία ἔχει ἀσπασεῖ τήν Ὀρθοδοξία. Κατά τή συνάντηση μέ τά μέλη τής φυλῆς –ἐξαιτίας τής περιόδου τῶν βροχοπτώσεων τά περισσότερα μέλη τής φυλῆς βρίσκονται στά βάρη τῶν τροπικῶν δασῶν μέ σκοπό τήν ἀναζήτηση τροφῆς–

δόθηκε ἡ χαρά τής ἐκτενοῦς ἐπικοινωνίας μαζί τους. Ὁ Θεοφιλέστατος τοῦς παρέδωσε ἰκανή ποσότητα ἄλλιατοῦ γιά τή συντήρηση τῶν θηραμάτων τους, γραφική ὕλη καί γλυκίσματα γιά τά μικρά παιδιά, σαπουνία, ὀδοντόβουρτσες καί ὀδοντόκρεμες, λήμες ξυρίσματα, σπέρτα καθῶς καί ἀπαραίτητα ὑλικά γιά τόν κυνηγετικό τρόπο ζωῆς τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Τήν ἐπομένη εἶχε πολὺωρη συνεργασία μέ τόν ὑπεύθυνο τῶν κατασκευαστικῶν ἔργων τής Ἐπισκοπῆς κ. Romeo Gomez, ὁ ὁποῖος ὀλοκληρώνει ἐντός τῶν προσεχῶν ἡμερῶν τίς τελευταῖες ἐργασίες στό νεόδμητο Ἱερό Ἐνοριακό Ναό Τιμίῳ Προδρόμου - Ἀγίου Νικολάου. Ἀκολουθῶς, ἐπισκέφθηκε ἐθιμοτυπικά τό Δήμαρχο τής πόλης κ. Clotaire Maniobo, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τή χαρά τής τοπικῆς κοινωνίας γιά τήν ἀνέγερση τοῦ πρώτου Ὀρθόδοξου Ναοῦ, χαρακτηρίζοντάς τον ὡς κόσμημα τοῦ τόπου.

Τήν τελευταία ἡμέρα τέλεσε τή θεία Λειτουργία καί κήρυξε στήν ἐνοικιαζόμενη οἰκία πού προσωρινά χρησιμοποιεῖται ὡς λατρευτικός χώρος μέχρι τόν ἐγκαινιασμό τοῦ προαναφερθέντος Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἀκολούθησε σύσκεψη μέ τά μέλη τής Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς σχετικά μέ τήν ὀργάνωση τής τελετῆς τῶν ἱερῶν ἐγκαινίων, μετά τό τέλος τής ὁποίας ὁ Ἐπίσκοπος μέ τόν συνοδό του ἀναχώρησε ἀεροπορικῶς γιά τό Pointe Noire.

Ἀπό τήν Ἱερά Ἐπισκοπή Μπραζαβίλ καί Γκαμπόν

Ἑρώτηση:

Μπορούν (ἔχουν ὑποχρέωση) οἱ Ὀρθόδοξοι ἱεραπόστολοι νά ἐνημερώνουν καί νά διαφωτίζουν τοὺς ἐτερόδοξους χριστιανούς πάνω στό θέμα τοῦ Filioque (τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί ἐκ τοῦ Υἱοῦ);

Ἀπάντηση:

Γράψαμε στό προηγούμενο Νομοκανονικό Σημείωμα γιά κάποια ἐνημέρωση-διαφώτιση πού πρέπει νά κάνουμε στά μέλη τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τά ὁποῖα δέχονται τό Filioque καί τό Πρωτεῖο ἐξουσίας καί τό ἀλάθητο τοῦ Πάπα. Μάλιστα παραπέμψαμε γιά διευκόλυνση σ' ἐκεῖνα πού ἔχουμε δημοσιεύσει στό «Πάντα τά Ἔθνη» (τεύχη 134 καί 135 τῶν μηνῶν Ἀπριλίου-Ἰουνίου καί Ἰουλίου-Σεπτεμβρίου 2015) ἐπ' αὐτῶν.

Σήμερα ἐπεκτείνουμε τήν ὑποχρέωση αὐτή καί πρὸς τοὺς Προτεστάντες χριστιανούς, γιατί καί αὐτοὶ ἀποδέχονται τό Filioque ἀκόμη καί μετά τήν ἀπομάκρυνσή τους ἀπό τή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία. Ἴσως θά μπορούσε κάποιος νά ἰσχυριστεῖ ὅτι ὄχι μόνο τό ἀποδέχονται, ἀλλὰ καί οἱ πρόγονοί τους στήν Εὐρώπη εἶναι ἐκεῖνοι πού τό εἶχαν ἐπιβάλλει στή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία.

Εἶχαμε πει, λοιπόν, ὅτι ἡ κακοδοξία τοῦ Filioque ὀφείλεται σέ ἀπροσεξία καί ἀγνοία τῶν γραμματικῶν διακρίσεων καί κανόνων τῆς ἐλληνικῆς καί τῆς λατινικῆς γλώσσας καί στήν κακή χρησιμοποίηση ἢ ἔρμηνεία τῶν σχετικῶν προθέσεων *παρά*, *ἐκ* καί *ἀπό* τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας καί *ex* καί *a* (*ab*) τῆς λατινικῆς.

Συγκεκριμένως οἱ προθέσεις **παρά** καί **ἐκ** τῆς ἐλληνικῆς, ὅπως καί ἡ ἀντίστοιχη **ex** τῆς λατινικῆς (μαζί μέ τά ρήματα *ἐκπορεύεσθαι* καί *procedere*) σημαίνουν τήν ἄμεση προέλευση καί καταγωγή ἑνός προσώπου ἢ πράγματος ἀπό ἄλλο σχετικό. Ἀντιθέτως ἡ πρόθεση **ἀπό** καί ἡ ἀντίστοιχη λατινική **a** (**ab**) σημαίνει τήν ἔμμεση προέλευση καί καταγωγή τοῦ ἑνός ἀπό τό ἄλλο. Ἔτσι οἱ (Λατίνοι) δυτικοί νομίζοντες ὅτι ἡ πρόθεση *ex* σημαίνει ὅ,τι σημαίνει καί ἡ *a* ἔθεσαν στό Σύμβολο τῆς Πίστεώς τους τό Filioque, πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι τό Ἅγιο

Πνεῦμα ἐκπορεύεται καί ἐκ μέρους (ἐκ τῶν κόλπων) τοῦ Υἱοῦ, πρᾶγμα πού ἀντιβαίνει ὁμῶς σαφῶς στό χωρίο τοῦ Ἰω. 15,26 («ὁ παρά τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται»).

Σ' αὐτό δυστυχῶς παρασύρθηκαν καί ἀπό τοὺς πρῶτους μεταφραστές τῆς Καινῆς Διαθήκης, οἱ ὁποῖοι τήν πρόθεση *παρά* τοῦ Ἰω. 15,26 τήν μετέφρασαν ἐσφαλμένως μέ τό *a* (= ἀπό), ἐπειδὴ ἀκριβῶς καί ἐκεῖνοι δέν πρόσεξαν τίς λεπτές διακρίσεις μεταξύ *παρά-ἐκ* καί *ἀπό* ἢ μεταξύ *ex* καί *a* (*ab*).

Τό λάθος ἐπαναλήφθηκε καί στό Σύμβολο τῆς Πίστεώς τους. Ἐκεῖ ἡ προσθήκη τοῦ Filioque στό σύμβολο, τό λατινικό, ἀντιβαίνει καί στό ἐλληνικό καί στό λατινικό σύμβολο, γιατί καί σ' αὐτά ὑπάρχουν οἱ προθέσεις *ἐκ* (στό ἐλληνικό) καί *ex* (στό λατινικό) πού σημαίνουν τήν ἄμεση προέλευση, πρᾶγμα τό ὁποῖο δέν ἰσχύει γιά τόν Υἱό ἀλλὰ μόνο γιά τόν Πατέρα.

Ἴσως ἀναρωτηθοῦν μερικοί: Εἶναι δυνατόν νά δεχθοῦν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ καί ὄλοι οἱ Προτεστάντες ὅτι ἔκαναν λάθος οἱ μεταφραστές τοῦ Ἰω. 15,26 καί οἱ προπάτορές τους καί ὄλοι οἱ προγενέστεροί τους καί δέν πρόσεξαν ὅτι ἄλλη ἔννοια ἔχει τό *ex* (= *ἐκ*) καί ἄλλη τό *a* (= ἀπό); Αὐτό δέν μπορούμε νά τό ἀποκλείσουμε ἰδίως γιά τοὺς ἐπιστήμονές τους. Καί συναφῶς μπορεῖ νά ληχθεῖ καί τό ἐξῆς: Καλὰ, τόσα χρόνια καί τόσοι αἰῶνες πέρασαν καί δέν μπόρεσαν τόσοι μεγάλοι ἐπιστήμονές τους νά τό ἐπισημάνουν καί νά τό ἀποκαλύψουν στοὺς ἀρμόδιους παράγοντες; Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Θεός γνωρίζει τήν ἀκριβῆ ἀπάντηση. Ἐκεῖνο μόνο πού θά μπορούσαμε ἐμεῖς νά ποῦμε εἶναι: Ὅτι μπορεῖ κάποιος νά τό ἐπείσησε καί στό παρελθόν, ἀλλὰ ἡ ἔνταση τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν δύο-τριῶν πλευρῶν δέν ἄφηνε τά πνεύματα νά ἐκδηλωθοῦν καί νά δημοσιεύσουν τίς ἐπι-

σημάνσεις τους. Ἐλλήωστε δέν εἶναι εὐκόηο κάποιος νά παραθεωρήσει μία παράδοση ἑκατονταετιῶν.

Πάντως φαίνεται ὅτι τώρα οἱ χριστιανοί εἶναι πιό ἐπιδεκτικοί καί ὠριμοί –ἴσως ἀκόμα καί πιό «ἀνεκτικοί»– ἄν κρίνουμε ἀπό σύγχρονα ἐκκλησιαστικά γεγονότα καί φαινόμενα. Ἐπομένως εἶναι προετοιμασμένοι νά δεχθοῦν καί ἄλλες γνώμες καί ἐρμηνεῖες (τίς ὀρθές) στή χρησιμοποίηση τῶν προθέσεων παρά-ἐκ-ἀπό ὅπως καί τῶν ex-a (ab).

Ἀσφαλῶς καί ἀκολούθως τό ἔδαφος εἶναι σήμερα πιό καλλιεργημένο καί ἀπό τούς διαηόγους, ὥστε νά ἐπιβάλλεται στά μέλη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκ-

κλησίας ὅπου μποροῦν νά βοηθοῦν καί νά διαφωτίζου–μέ ἐπιχειρήματα ὅμως καί ὄχι μέ φραστικές ἐπιθέσεις– ἀλλά μέ ἀγάπη τά μέλη τῶν διαφόρων χριστιανικῶν κοινοτήτων. Ἰδίως σέ θέματα πού ἔχουν ἀντίκτυπο στήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου καί τῶν ἀποφάσεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὅπως στό βασικό θέμα τοῦ Filioque. Πρβλ. τό «ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ» (Ἐφεσ. 4,15).

Ἐτσι θά φτάσουμε καί στήν ἐνότητα τῆς πίστεως πού εἶναι ἡ βάση καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητας, «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» (Ἰω. 17,21).

Παν. Ἰ. Μπούμης

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Ἐνας ἀπό τούς δώδεκα Ἀποστόλους ἦταν ὁ ἅγιος Φίλιππος. Καί στούς τρεῖς ἀποστολικούς καταηόγους τῆς Καινῆς Διαθήκης (Ματθ. 10,2-4· Μάρκ. 3,16-19· Λουκ. 6,14-16) κατέχει τήν τέταρτη θέση, μετά τούς ἀδελφούς Πέτρο καί Ἀνδρέα καί τούς ἀδελφούς ἐπίσης, Ἰάκωβο καί Ἰωάννη. Ὅπως οἱ πρῶτοι, ἔτσι καί ὁ Φίλιππος καταγόταν ἀπό τή Βηθσαῖδά τῆς Γαλιλαίας (Ἰω. 1,45).

Ὁ Ἀνδρέας καί ὁ Φίλιππος ἦταν οἱ μόνοι ἀπό τούς δώδεκα πού, μοιλονότι Ἰουδαῖοι, εἶχαν ἐλληνικά ὀνόματα. Σ' αὐτούς, ἄλληωστε, ἀπευθύνθηκαν οἱ Ἐλληνες, ὅταν θέλησαν νά γνωρίσουν τόν Χριστό, ὅπως θά δοῦμε παρακάτω, γεγονός πού φανερώνει τήν οικειότητά τους πρὸς τόν λαό αὐτό.

Ἀπό μικρός ὁ Φίλιππος εἶχε, καθὼς φαίνεται, μεγάλο ζήλο γιά τά ιερά γράμματα. Ἀπό τά βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού τά μελετοῦσε ἀκατάπαυστα, γνώριζε γιά τόν ἐρχομό τοῦ Μεσσία, τόν ὁποῖο ἀναγνώρισε χωρίς δυσκολία στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. Ἐτσι, ὅταν Ἐκεῖνος, μετά τή βάπτισή Του στόν Ἰορδάνη, τόν βρῆκε στή Γαλιλαία καί τόν κάλεσε, ἀμέσως Τόν ἀκολούθησε ὀλοπρόθυμα. Βιάστηκε, μάλιστα, νά βρεῖ καί τόν φίλο του Ναθαναήλ καί νά τοῦ πεῖ: «Αὐτόν πού προανήγγειλαν ὁ Μωυσῆς, στόν νόμο, καί οἱ προφῆτες, τόν βρήκαμε. Εἶναι ὁ Ἰησοῦς, ὁ γιός τοῦ Ἰωσήφ ἀπό τή Ναζαρέτ». Ὁ Ναθαναήλ τόν

ἄκουσε μέ δυσπιστία. «Μά μπορεῖ ἀπό τή Ναζαρέτ νά βγεῖ κάτι καλῶ;», ρώτησε τόν φίλο του. «Ἐἴλα καί δές ἄνός σου!», τοῦ λῆει τότε ὁ Φίλιππος. Ἐτσι τόν ὀδήγησε στόν Κύριο (βλ. Ἰω. 1,44-51).

Ἀπό τότε ὁ Φίλιππος ἀκολουθοῦσε τόν Κύριο παντοῦ, ὅπως καί οἱ ἄλλοι μαθητές, ἄκουγε τίς διδασχές Του καί ἐβηλεπε τά θαύματά Του. Ἀλλά καί ὁ ἴδιος πῆρε ἀπό τόν Χριστό τήν ἐξουσία νά διώχνει τά δαιμόνια καί νά θεραπεύει κάθε ἀσθένεια (Ματθ. 10,1). Στάληθηκε, ἐπίσης, νά κηρύξει στούς ἀνθρώπους τή μετάνοια (Μάρκ. 6,12) καί τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ (Λουκ. 9,2).

Κάποτε μερικοί Ἐλληνες προσήλυτοι τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ θέλησαν νά δοῦν τόν Ἰησοῦ. Πῆγαν, λοιπόν, στόν Φίλιππο καί τόν παρακάλεσαν γι' αὐτό. Ὁ Φίλιππος τό εἶπε στόν Ἀνδρέα. Οἱ δύο τους ἔπειτα παρουσίασαν τούς Ἐλληνες στόν Κύριο, ὁ ὁποῖος, βλέποντάς τους νά Τόν πλησιάζουν, εἶπε τό περίφημο: «Ἦρθε πιά ἡ ὦρα νά δοξαστεῖ ὁ Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου» (Ἰω. 12,20-23).

Στόν Μυστικό Δεῖπνο, ὅταν ὁ Χριστός μίλησε στούς μαθητές Του γιά τόν Πατέρα Του, ὁ Φίλιππος Τοῦ εἶπε: «Κύριε, δεῖξε μας τόν Πατέρα, κι αὐτό μᾶς φτάνει». Κι Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε: «Τόσον καιρό εἶμαι μαζί σας, Φίλιππε, καί δέν μ' ἔχεις γνωρίσει; Αὐτός πού ἔχει δεῖ ἔμένα, ἔχει δεῖ τόν Πατέρα...» (Ἰω. 14, 8-9).

Μετά την Πεντηκοστή, όταν, κατά την παράδοση, οί άγιοι Απόστολοι έβαλαν κλήρους, γιά νά δοϋν πού ήταν θέλημα Θεοϋ νά κηρύξει ο καθένας τό Εϋαγγέλιο, στόν Φίλιππο κληρώθηκαν τά μέρη τής Άσίας. Έτσι, μέ πιστούς καί άκούραστους συνεργάτες τόν άπόστολο Βαρθολομαίο καί τήν άδελφή του Μαριάμνη, πού τόν άκολουθοϋσαν στίς μετακινήσεις του καί τόν βοηθοϋσαν στό έργο του, κήρυξε στίς πόλεις τής Λυδίας καί τής Μυσίας. Ύστερα πήγε στήν Παρθία καί στή χώρα τών Κανδάκων ή Καρδούκων. Παρά τά έμπόδια από άνθρωπους καί δαίμονες, πολλοί ήταν εκείνοι πού πίστεψαν στόν Χριστό.

Κάποτε ανέβηκε μέ τούς συνοδούς του σ' ένα πλοίο, γιά νά περάσει στήν Άζώτιδα. Τή νύχτα, όμως, έγινε μεγάλη τρικυμία. Τό πλοίο παράδερνε στά άγρια κύματα, μέσα στό πυκνό σκοτάδι, καί κινδύνευε νά βυθιστεί. Τότε φάνηκε ένας φωτεινός σταυρός, πού μέ τό φως του οδήγησε τόν κυβερνήτη στό λιμάνι.

Στήν Άζώτιδα ο Φίλιππος φιλοξενήθηκε από μία καλή οικογένεια, τήν όποία κατήχησε καί βάπτισε. Έκεί ζοϋσε μία κόρη, ή Χαριτίνη, πού, από μία σοβαρή πάθηση τοϋ ματιοϋ, κινδύνευε νά χάσει τήν όρασή της. Ο πατέρας της ζήτησε από τόν Άπόστολο νά τή θεραπεύσει. Ο Φίλιππος είπε τότε στήν κόρη:

– Θέλω νά θεραπεύσεις μόνη σου τήν άρρώστια σου, Χαριτίνη. Όλοι όσοι δέχονται τό άγιο Βάπτισμα, έχουν τή δύναμη νά κάνουν θαυμαστά έργα. Τό πρωί, λοιπόν, βάλε στό μάτι σου τό δεξί σου χέρι, ζήτη τή βοήθεια τοϋ Χριστοϋ, καί θά γίνεις καλά.

Έτσι κι έγινε. Μετά τή θαυματουργική θεραπεία της ή Χαριτίνη αφιερώθηκε στό έργο τοϋ Κυρίου καί έμεινε κοντά στόν Άπόστολο.

Άπό τήν Άζώτιδα ο Φίλιππος ήρθε μέ τή συνοδεία του, κηρύσσοντας τό Εϋαγγέλιο, στήν Ίεράπολη τής Φρυγίας. Έδώ οί κάτοικοι δέν θέλησαν νά δεχθοϋν τό μήνυμα τής σωτηρίας. Άποφάσισαν, μάστιχα, νά σκοτώσουν τόν Άπόστολο. Τόν έπιασαν, λοιπόν, καί τόν οδήγησαν στόν έπαρχο Άρίσταρχο, ο όποιος μέ πολύ θυμό τοϋ είπε:

– Ξέρω ότι περηφανεύεσαι γιά τίς μαγείες σου, πού τίς παρουσιάζεις σάν θαύματα τοϋ Θεοϋ σου. Αν δέν διορθωθείς, θά σέ θανατώσω μέ λιθοβολισμό.

Άσυγκράτητος ο Άρίσταρχος, τόν άρπαξε από τά μαλλιά καί άρχισε νά τόν σέρνει καταγής, βασανίζοντας τον άλήπτητα.

Ο Άπόστολος, άφενός γιά νά σωφρονίσει τόν έπαρχο καί άφετέρου γιά νά δείξει στους άλλοιους τή δύναμη τοϋ Χριστοϋ, φώναξε δυνατά, έτσι πού ν' άκουστεί άπ' όλλους.

– Κύριε, Σοῦ ζητώ μιά χάρη ὄχι ἀπό ὀργή ἀλλὰ ἀπό ἐπιθυμία σωφρονισμοῦ τῶν ἀπίστων. Κάνε, Σέ παρακαλῶ, νά παραλύσει τό χέρι πού τόλημσε ν' ἀγγίξει τό κεφάλι μου τό εὐηλογημένο ἀπό Σένα!

Ἄμέσως ὄχι μόνο τό χέρι τοῦ Ἀρίσταρχου ξεράθηκε, μά καί ἀπό τό ἕνα του μάτι τυφλώθηκε καί ἀπό τά δύο του αὐτιά κουφάθηκε καί τή λαλιά του ἔχασε.

Ἵλοι ἔπεσαν στά πόδια τοῦ Φιλίππου καί τόν παρακάλεσαν νά συγχωρήσει καί νά θεραπεύσει τόν ἔπαρχο.

– Τίς ἀμαρτίες τῶν ἀνθρώπων, τοὺς εἶπε ἐκεῖνος, μόνο ὁ ἀληθινός Θεός τίς συγχωρεῖ. Καί τίς ἀσθένειες τους μόνο ὁ ἀληθινός Θεός μπορεῖ νά τίς θεραπεύσει. Πιστέψτε, λοιπόν, κι ἐσεῖς καί ὁ Ἀρίσταρχος σ' Αὐτόν, καί ἀμέσως ὁ ἔπαρχος θά συγχωρηθεῖ καί θά θεραπευθεῖ.

Τήν ὥρα ἐκείνη περνοῦσε ἀπό κεῖ μιά νεκρική πομπή.

– Ἐάν ἀναστήσεις τόν νεκρό, εἶπαν μερικοί εἰρωνικά στόν Ἀπόστολο, καί ὁ Ἀρίσταρχος καί ὅλοι ἐμεῖς θά προσκυνήσουμε τόν Θεό σου.

Ὁ Ἅγιος τότε σήκωσε τά μάτια του στόν οὐρανό, προσευχήθηκε γιά λίγο μυστικά στόν Κύριο καί φώναξε στόν νεκρό, καλώντας τον μέ τό ὄνομά του:

– Θεόφιλε, ὁ Θεός σέ προστάζει νά σηκωθεῖς καί νά πείς ὅ,τι θέλεις χωρίς κανένα ἐμπόδιο!

Ἄμέσως ὁ νεκρός σηκώθηκε κι ἔπεσε στά πόδια τοῦ Ἀποστόλου, λέγοντας:

– Σ' εὐχαριστῶ, Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, γιατί μέ ἔσωσες ἀπό φοβερή συμφορά. Θά χανόμουν αἰώνια, ἂν δέν πρόφτανες νά μέ γλυτώσεις. Τώρα ἔχω χαρά καί ἐλπίδα. Τώρα πιστεύω στό φῶς τῆς ζωῆς, τόν Χριστό.

Ἵλοι τρόμαξαν ἀπό τό παράδοξο γεγονός καί πίστεψαν χωρίς δισταγμό στόν Κύριο. Ὁ Ἀρίσταρχος ἀμέσως ἔγινε καλῶς. Ἄρχοντας καί λαός κατηχήθη-

καν ἀπό τόν Φίλιππο στή χριστιανική πίστη καί βαπτίστηκαν. Ὑστερα ὁ Ἀπόστολος, ἀφοῦ χειροτόνησε ἱερεῖς, νοθέτησε τοὺς νεοφώτιστους καί πρόσταξε νά χτίσουν ναοὺς, γιά νά λατρεύουν ἐκεῖ τόν Θεό, ἀναχώρησε γιά ἄλλες πόλεις τῆς Φρυγίας.

Ἐπιστρέφοντας ἀργότερα στήν Ἱεράπολη, οἱ φανατικοὶ εἰδωλολάτρες, πού εἶχαν ἀπομείνει ἐκεῖ, τόν ἔπιασαν, τόν βασάνισαν πολὺ καί ἔπειτα τόν σταύρωσαν. Δίπλα του κρέμασαν τόν συνεργάτη του Βαρθολομαῖο. Ξάφνου, ὅμως, ἔγινε σεισμός μεγάλος.

Ἵλα τά σπίτια τῆς περιοχῆς γκρεμίστηκαν καί πολλοὶ καταπλακώθηκαν κάτω ἀπό τά ἐρείπια. Οἱ εἰδωλολάτρες κατάλαβαν τό σφάλμα τους. Μέ δάκρυα ἔτρεξαν στοὺς Ἀποστόλους καί τοὺς παρακάλεσαν νά τοὺς συγχωρήσουν. Ὁ Κύριος τοὺς σπλαχνίστηκε καί σταμάτησε ἀμέσως τόν σεισμό. Τοὺς ἔδειξε, μάλιστα, καί μιά θαυμαστή ὄπτασία, μιά φωτεινὴ σκάλια πού πατοῦσε στή γῆ καί ἀνέβαινε ὡς τόν οὐρανό.

Οἱ ἄπιστοι πίστεψαν στόν Χριστό καί κατέβασαν τόν ἀπόστολο Βαρθολομαῖο ἀπὸ ἐκεῖ πού ἦταν κρεμασμένος. Ὅταν, ὅμως, θέλησαν νά ξεκαρφώσουν ἀπὸ τόν σταυρό τόν Φίλιππο, ἐκεῖνος ἀρνήθηκε, μὴς καί γνῶριζε ὅτι σέ λίγη ὥρα θά ἔφευγε ἀπὸ τή ζωή αὐτή. Ὑστερα, λοιπόν, ἀπὸ μιά σύντομη προσευχή, πῆγε στή χαρά τῆς αἰωνιότητος. Τό τίμιο λείψανό του τό ἔθαψαν ὁ Βαρθολομαῖος καί ἡ Μαριὰμνη. Ἦταν 14 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 87.

Ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος, ἀφοῦ χειροτόνησε τόν Στάχου ἐπίσκοπο Ἱεραπόλεως, ἀναχώρησε μέ τή Μαριὰμνη σέ ἄλλους τόπους, γιά νά κηρύξει τό Εὐαγγέλιο.

Μ.Σ.Π

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

**Πρὶν τοιμπήσει ἡ σφήκα παίρνει τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν Θεό
(: ὁ Θεός δέν ἐπιτρέπει νά πάθεις κακό περισσότερο
ἀπὸ ὅσο μπορεῖς νά ἀντέξεις).**

(Φυλὴ Ντσέμα-Γκάννα)

«Τά Μεγαλεία τοῦ Θεοῦ» στήν ἐν Κορέα Ἐκκλησία Του

Στίς 16 Ὀκτωβρίου 2016 πραγματοποιήθηκε στήν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» στήν Ἀθήνα ἡ ἐκδήλωση τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Ὁρθόδοξου Ἱεραποστολῆς Ἑσθρατίνης, γιά τήν ὀρθόδοξη μαρτυρία στήν Κορέα.

Κύριος ὁμιλητής στήν ἐκδήλωση ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορέας κ. Ἀμβρόσιος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ πρῶτα μετέφερε στό πολυπληθές ἀκροατήριό τῆς πατρικές εὐχές καί εὐλογίες τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἐν συνεχείᾳ εὐχαρίστησε τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἰερώνυμο γιά τήν εὐλογία πραγματοποιήσεως τῆς ἐκδηλώσεως καί τήν ἀποστολή τοῦ ἐκπροσώπου του Ἀρχιμανδρίτου π. Συμεῶν Βολιώτη, Πρωτοσυγκλήτου τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἀκολούθως μετέφερε τίς θερμότητες εὐχαριστίες τῶν Ἀδελφῶν Ὁρθόδοξων Κορεατῶν πρὸς τόν Πρόεδρο κ. Νικ. Ἡλιόπουλο καί τά Μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος γιά τίς ἀοκνες προσπάθειές τους ἐκ τῶν μετόπισθεν ὑπέρ ἐνισχύσεως τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς ἐν Κορέα Ἐκκλησίας καί τέλους εὐχαρίστησε ὅλους τοὺς παρευρισκομένους.

Ἡ ἐκδήλωση τελείωσε μέ τήν ἄριστη ἀπόδοση βυζαντινῶν ὕμνων μέ ἱεραποστολικό περιεχόμενο ὑπό δεκαπενταμελοῦς χορωδίας, τήν ὁποία διηύθυνε ὁ πρωτοψάλτης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Φανουρίου Ἰλίου ἱατρός κ. Κωνσταντῖνος Σπερδούλης.

Ἀκολουθεῖ τό κύριο μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Ἀμβροσίου.

* * *

Τό βιβλίό τῶν Πράξεων μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι μετὰ ἀπό τίς ἱεραποστολικές περιοδεῖες τους διηγοῦντο στήν σύναξη τῆς Ἐκκλησίας «ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός μετ' αὐτῶν» (Πρ.14:27). Καί τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀκούγοντας τά ἔργα τῶν Ἀποστόλων «ἐδόξαζον τόν Θεόν» (Πρ.11:18) καί «ἐμεγάλυνον τόν Θεόν» (Πρ.10:46).

Ἡ πράξη αὐτή τῆς Ἀρχαίας Ἐκκλησίας εἶναι μέγας διδάσκαλος γιά ὅλους ὅσοι ἐμπλέκονται μέ τήν ἁγία

ὑπόθεση διαδόσεως τῆς ὀρθόδοξης μαρτυρίας στά Ἑθνη. Μᾶς διδάσκει ὅτι σκοπός τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου δέν εἶναι ἡ αὐτοπροβολή καί ἡ ἱκανοποίηση τοῦ ἀνθρώπινου ναρκισσισμοῦ, ἀλλά μόνον ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτό, σᾶς παρακαλῶ, τά ὅσα ὁ ὁμιλῶν θά καταθέσει ὡς ἐνημέρωση στήν ἀγάπη σας ἀπόψε, νά γίνουν ἀφορμή δοξολογίας καί εὐχαριστίας πρὸς τόν Θεό. Μή γένοιτο «τά μεγαλεία τοῦ Θεοῦ» (Πρ.2:11) νά χρησιμοποιηθοῦν γιά τήν ἀρετοκτόνα κενοδοξία καί ἐπίδειξη. «Οὐ γάρ πρὸς κενοδοξίαν, καθάπερ οἱ ἔξωθεν, ἀλλά πρὸς τήν σωτηρίαν τῶν ἀκουόντων...». Ὅχι ἀπό κενοδοξία, ὅπως ἀκριβῶς οἱ ἐθνικοί, ἀλλά γιά τήν σωτηρία τῶν ἀκροατῶν. (Εἰς τόν πτωχόν Λάζαρον, Λόγος 3ος, PG 48,994) μᾶς διδάσκει ὁ μέγας ἱεραπόστολος, ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Καί προσθέτει: «Ἐπεὶ κἄν μυρία καταβάλλῃς τάλαντα μετὰ ἀπονοίας καί τύφου καί κενοδοξίας, τά πάντα ἀπώλεσας». Γιατί καί ἂν ἄπειρα τάλαντα προσφέρεις μέ ἀλαζονεία καί ἐγωϊσμό καί κενοδοξία, ἔχασες τά πάντα. (Εἰς τό ἀποστολικόν ρητόν τό λέγον· «Δεῖ δέ καί αἰρέσεις εἶναι ἐν ὑμῖν, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροί γένωνται», PG 51,256)

-Α-

Καί ἤδη ἀρχίζω τήν ἐνημέρωσή σας μέ τήν σύνοψη παράθεση δέκα γεγονότων, πού μέ τήν χάρη τοῦ Θεοῦ ἐπιτελέστηκαν ἀπό πέρυσι μέχρι φέτος στόν ἱεραποστολικό ἀγρό τῆς Κορέας:

1. ΝΕΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ. Προτάσσω ὄχι ἄνευ λόγου, ὅπως καταλαβαίνετε, τήν χειροτονία νέων Κληρικῶν στήν Ἱερά Μητρόπολη Κορέας, γιατί χωρίς κληρικούς Ὁρθόδοξη Ἱεραποστολή δέν νοεῖται. Μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἡ ἐν Κορέα Ἐκκλησία μας ἀπέκτισε ἕναν νέο πρεσβύτερο τόν π. Ἀντώνιο Lim καί δύο νέους διακόνους τόν Κορεάτη Γιόχαν Πάρκ καί τόν Ἑλληνοαμερικανό Παρασκευᾶ Χαμάλη, καθηγητή πολιτικῆς καί κοινωνικῆς ἠθικῆς στό Σικάγο.

2. ΕἰΣΔΟΧΗ ΝΕΩΝ ΜΕΛΩΝ. Μετὰ ἀπό μακρόχρονη κατήχηση καί προετοιμασία πενήντα ἕξι ἀδελφοί

μας έγιναν διά τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων τοῦ Βαπτίσματος καί τοῦ Χρίσματος μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἱερές στιγμές τῶν ὁμαδικῶν βαπτίσεων κατά τίς βαπτισματικές θείες Λειτουργίες εἶναι ἀδύνατον νά περιγραφοῦν. Σᾶς παρακαλῶ προσεύχεσθε γιά τούς νεοφωτίστους Ἀδελφούς μας, ὥστε νά παραμείνουν μέχρι τέλους στήν Κιβωτό τῆς Σωτηρίας, γιατί ὡς γνωστόν, «Οὐδείς ἐστί Χριστιανός, ἐάν μὴ μέχρι τέλους ἐμμείνη». (Τερτυλλιανός)

3. ΤΟ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ. Στίς θερινές καί χειμερινές κατασκηνωτικές περιόδους πού λειτούργησαν στίς πόλεις Τσουντσόν καί Πουσάν δόθηκε ἡ εὐκαιρία σέ πολλὰ παιδιά νά ἐκπαιδευτοῦν στήν ὀρθόδοξη χριστιανική ζωή.

Γιά τό θέμα αὐτό θά δεῖτε καί θά ἀκούσετε στήν συνέχεια περισσότερο στό βίντεο πού θά ἀκολουθήσει.

4. Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΟΡΕΑΣ. Γιά τήν διάδοση τοῦ ὀρθόδοξου λόγου στήν κορεατική κοινωνία ἐκδόθηκαν καί κυκλοφόρησαν ἀπό τόν ἐκδοτικό οἶκο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας Korean Orthodox Editions ὀκτώ νέα βιβλία. Ἀνάμεσα σ' αὐτό εἶναι καί τό βιβλίον «Παγκοσμιοποίηση καί Ὀρθοδοξία» τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθβανίας κ. Ἀναστασίου. Χαρακτηριστικό τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ κορεατικοῦ κοινοῦ γιά τίς ὀρθόδοξες ἐκδόσεις εἶναι ὅτι τά βιβλία μας εὐρίσκονται στά μεγαλύτερα βιβλιοπωλεῖα τῆς Κορέας καί ἐπιπλέον ὅτι καθημερινῶς οἱ ἐνδιαφερόμενοι παραγγέλλουν ἠλεκτρονικῶς βιβλία ἀπ' εὐθείας στόν ἐκδοτικό μας οἶκο.

5. Η ΝΕΑ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΟΡΕΑΣ. Σχετικό μέ τό θέμα τῶν ἐκδόσεων εἶναι καί ἡ λειτουργία τῆς νέας ιστοσελίδας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κορέας orthodoxkorea.org Πολλοί μέσῳ τῆς ιστοσελίδας μας μαθαίνουν γιά τήν ὑπαρξη τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στήν Κορέα καί στήν συνέχεια ἐπισκέπτονται τίς ἐνορίες μας γιά νά γνωρίσουν ἀπό κοντά τήν ὀρθόδοξη Πίστη καί Ζωή.

Πιστοί καί μέλη τῆς χορωδίας μέ τόν π. Δανιήλ Νά μετά τή θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Παύλου Incheon

6. Ο ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΗΝ ΣΕΟΥΛ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ. Εἶναι πολὺ εὐχάριστο τό γεγονός ὅτι χωρὶς καμμιά δική μας ἐνέργεια ὁ Καθεδρικός Ἱ. Ν. τοῦ Ἁγ. Νικολάου στήν Σεούλ, πού εἶναι ὡς γνωστόν ὁ πρῶτος πού κτίστηκε στήν Κορέα, μετά τήν κατεδάφιση τοῦ μικροῦ ναοῦ πού ἔκτισαν οἱ πρῶτοι Ρῶσοι ἱεραπόστολοι τό 1903, ἀνακηρύχθηκε ὡς πολιτιστικό μνημεῖο (Seoul Future Heritage) προστατευόμενο ἀπό τίς τοπικές ἀρχές. Μέ τήν ἀφορμή αὐτή μεγάλο τηλεοπτικό κανάλι ἐργάστηκε ἐπί τρεῖς μέρες γιά νά φτιάξει σχετικό ντοκυμαντέρ μέ τήν ἱστορία καί τήν καλλιτεχνική ἀξία τοῦ ναοῦ, τό ὁποῖο προβάλλεται καί στήν ὑπερταχεία σιδηροδρομική γραμμή ΚΤΧ καί τό βλέπουν πολλῆς χιλιάδες ἐπιβάτες. Ἀπό τόν Δῆμο τῆς Σεούλ ἐπίσης ὁ Ναός τοῦ Ἁγ. Νικολάου ἔχει χαρακτηριστεῖ ὡς ἓνα ἀπό τά ἀξιοθέατα τῆς περιοχῆς καί διαφημίζεται ὡς τόπος ἐπισκέψεως σέ Κορεάτες καί μὴ.

7. Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΟ ΤΖΟΝΤΖΟΥ. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δήμου τῆς πόλεως τοῦ Τζοντζοῦ ἡ εὐρύτερη περιοχή στήν ὁποία βρίσκεται καί ὁ ὀρθόδοξος ναός τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἀπαλλοτριώθηκε. Πολύ μεγάλη

Τό βιβλιοπωλείο «Book Cafe Philokalia» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας στή Σεούλ

κρατική εταιρεία ανέλαβε τό ἔργο κατεδαφίσεως ὄλων τῶν κτισμάτων τῆς περιοχῆς καί δημιουργίας μιᾶς νέας πόλης μέ ὑπερσύγχρονα κτήρια, πάρκα, κ.λπ. Παλέσαμε ἐπί σειρά ἐτῶν μέ κάθε νόμιμο τρόπο γιά νά μή κατεδαφιστεῖ ὁ Ἱερός Ναός μας. Τελικά στόν ἄνισο ἀγῶνα πού κάναμε, χάσαμε. Ὁ Ἱερός Ναός μας γκρεμίστηκε. Μέ χρήματα πού πήραμε ὡς ἀποζημίωση νοικιάσαμε μιά αἶθουσα στήν ὁποία στήσαμε τόν νέο προσωρινό Ναό μας γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐνορίας μας καί μέ τά ὑπόλοιπα θά προσπαθήσουμε νά κτίσουμε τόν νέο ναό, τά σχέδια τοῦ ὁποίου ἐπιμελεῖται ἤδη ὁ γνωστός ἀρχιτέκτονας πολλῶν ἐκκλησιῶν στήν Ἑλλάδα καί στό Ἐξωτερικό, κ. Παναγιώτης Μπουρσινός. Ἀπό τήν περιπέτεια αὐτή πού περάσαμε μπορεῖτε τώρα νά καταλάβετε τήν μεγάλη μας χαρά ὅταν ὁ Καθεδρικός Ναός τοῦ Ἁγ. Νικολάου χαρακτηρίστηκε ὡς διατηρητέο μνημεῖο.

8. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ. Ἡ χαρά μας εἶναι ἐπίσης πολὺ μεγάλη καί ἀκατάπαυστη ἡ δοξολογία μας πρὸς τόν Θεό, γιατί πληθαίνουν διαρκῶς οἱ ὁμαδικές ἐπισκέψεις Κορεατῶν στοὺς ναοὺς μας πού ζητοῦν νά μάθουν γιά τήν ἱστορία, τήν θεολογία, τήν λατρεία, τήν μουσική καί τήν τέχνη τῆς

Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἐπίσης αὐξάνουν οἱ προσκλήσεις γιά διαλέξεις σέ διάφορα πανεπιστήμια ἢ θεολογικές σχολές τῶν ἐτεροδόξων. Καί τό θαυμαστό εἶναι ὅτι ὅλα αὐτά γίνονται μέ δική τους πρωτοβουλία, χωρὶς νά κτυποῦμε ξένες πόρτες.

9. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΕΤΕΡΟΔΟΞΩΝ. Θεωροῦμε μεγάλη εὐκαιρία γιά τήν διάδοση τῆς ὀρθόδοξης μαρτυρίας σέ κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως τό γεγονός ὅτι πολλοί ἐτερόδοξοι μᾶς ἐπισκέπτονται ἢ μᾶς ζητοῦν νά τοὺς ἐπισκεφτοῦμε στοὺς χώρους τους γιά νά ἀκούσουν γιά τόν θησαυρό τῆς πίστεώς μας. Καί πηγαίνουμε. Καί κάνουμε ἓναν εἰλικρινή διάλογο ἐν ἀληθείᾳ καί ἀγάπῃ. Δέν τρέφουμε, ἀσφαλῶς, τήν ψευδαίσθηση ὅτι θά

ἀλλιάξουν τήν πίστη τους, παρ' ὅλο ὅτι αὐτό ἔχει γίνεαι ἀρκετές φορές. Ὡς γνωστόν, «γιά νά γυρίσει ὁ ἥλιος θέλει δουλειά πολλή» κατά τόν ποιητή. Ἀλλά καί μόνον τό γεγονός ὅτι μέ τόν α' ἢ β' τρόπο μαθαίνουν γιά τήν ὑπαρξη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας εἶναι, κατά τήν γνώμη μας, πολὺ μεγάλη ὑπόθεση. Ξέρετε τί σημαίνει νά σέ ρωτᾷ π.χ. ἓνας πάστορας πού ἡγεῖται μιᾶς πολυπληθοῦς χριστιανικῆς ὁμολογίας «σέ ποιά ἐκκλησία ἀνήκεις» καί ὅταν τοῦ ἀπαντᾷς ὅτι «ἀνήκω στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία» νά διαπιστώνεις ὅτι δέν ἔχει ἀκούσει τίποτε περὶ Αὐτῆς; Σέ χώρους, ὅπως ἡ Ἱ. Ἀποκ. Ἀνατολή, τόσο μακρυνούς ἀπό ὀρθόδοξες χώρες, τίποτε δέν εἶναι αὐτονόητο. Γι' αὐτό τόν λόγον ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος στήν Κρήτη διεκήρυξε ὅτι «Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ συνέχισις τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τόν διηρημένον χριστιανικόν κόσμον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καί πίστεώς της». (Βλ. Σχέσεις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πρὸς τόν λοιπόν χριστιανικόν κόσμον) Καί ὅτι: «Οἱ διαχριστιανικοὶ διάλογοι ἐλειτούργησαν ὡς εὐκαιρία διά τήν Ὁρθόδοξίαν, διά νά ἀναδείξῃ τό σέβας πρὸς τήν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων καί διά νά δώσῃ τήν ἀξιόπιστον μαρτυρίαν τῆς γνήσιας παραδόσεως τῆς μίας, ἁγίας,

καθολικῆς καί ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ὑπό τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διεξαγόμενοι διάλογοι οὐδέποτε ἐσήμερις, οὔτε σημαίνουν καί δέν πρόκειται νά σημαίνουν ποτέ οἰονδήποτε συμβιβασμόν εἰς ζητήματα πίστεως. Οἱ διάλογοι αὐτοί εἶναι μαρτυρία περὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐδραζόμενη ἐπὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος « Ἔρχου καί ἴδε» (Ἰωάν. α', 46), ὅτι « ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν» (Α' Ἰωάν. δ', 8). (βλ. Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας).

10. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.
Στὴν Ἱερά Μονή Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στό Καπιόνγκ, τό διάστημα ἀπὸ 16 Μαΐου ἕως 10 Ἰουνίου, ὁ ἀγιογράφος κ. Σώζων Γιαννούδης, ἐπισκέφθηκε γιὰ δέκατη φορά τὴν Κορέα, ὄχι γιὰ νά ἀγιογραφήσει αὐτὴ τὴν φορά κάποιον ναό, ὅπως τό ἔχει κάνει κατὰ τό παρελθόν, ἀλλὰ μέ σκοπὸ νά διδάξει τὴν τέχνη τῆς βυζαντινῆς ἀγιογραφίας σέ Κορεάτες. Χάρη στὴν βοήθεια τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πισιδίας κ. Σωτηρίου καί τῆς μοναχῆς Ἀγάθης τό πρόγραμμα λειτούργησε μέ μεγάλη ἐπιτυχία. Τό ἐνδιαφέρον τῶν Κορεατῶν, ὀρθοδόξων καί μὴ, ἦταν πέρα ἀπὸ κάθε προσδοκία. Ὁ κ. Γιαννούδης συγκινήθηκε πολὺ ἀπὸ τὴν ἐπιμέλεια, τὸν ζῆλο καί τὴν καλλιτεχνικὴ εὐαισθησία καί ἐπιδεξιότητα τῶν Κορεατῶν.

-B-

Μετά ἀπὸ τ' ἀνωτέρω, ἐπιτρέψτε μου σὰς παρακαλῶ ἀγαπητοί μου, νά ἀναφέρω πρὸς τὴν ἀγάπη σας τέσσερα προγραμματιζόμενα ἔργα, μέ τὰ ὁποῖα θά τελειώσω τὴν ὁμιλία μου καί γιὰ τὰ ὁποῖα ζητᾶμε

ταπεινά τὴν προσευχὴ σας καί τὴν ἀρωγὴ σας:

1. Τὰ θετικὰ ἀποτελέσματα πού μέχρι σήμερα ἔχει ἡ ἐκδοτικὴ προσπάθεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορέας γιὰ τὴν διάδοση τοῦ ὀρθόδοξου λόγου, μᾶς

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη φοιτητῶν στό Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Νικολάου στή Σεούλ μετὰ τὴν παρακολούθηση διάλεξης περὶ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Ἡ χορωδία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στό Busan

Ὁ π. Δανιήλ Νά μετέροπαιδες τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας

ἐπιβάλλει νά ἐμπλουτίσουμε τόν κατάλογο τῶν ἐκδόσεών μας μέ νέα βιβλία. Γι' αὐτό τόν λόγον τά ἔξῃς δέκα νέα βιβλία εἶναι πρὸς ἔκδοσιν: 1. Τό Μέγα Εὐχολόγιον, 2. Ἡ Παρακλητικὴ, 3. Οἱ Ὁρθόδοξοι Εἰκόνες: Ἔνας πνευματικὸς θησαυρὸς, 4. Γιὰ τὴν Οἰκογένεια (Ἰω. τοῦ Χρυσ.), 5. Περί Προσευχῆς (Ἰω. τοῦ Χρυσ.) 6. Περί Προσευχῆς (Ἀγ. Παΐσιου), 7. Ἱεραποστολὴ στὰ ἴχνη τοῦ Χριστοῦ (Τιράννων Ἀναστασίου), 8. Ἡ Ἐκκλησία μου κι ἐγώ (π. Εὐσεβίου Βίττη), 9. Ἡ ἀσκητικὴ τῆς ἀγάπης (Γερόντισσας Γαβριηλίας), 10. Ἔνα ὄνομα γιὰ τὴν αἰωνιότητα (Georgiou).

2. **ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ.** Στόν χώρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στήν Σεούλ προγραμματίζουμε τὴν ἀνέγερση τοῦ ἐν λόγῳ Κέντρου γιὰ νά καλύψει πολλὰ καὶ σημαντικὰ ἀνάγκες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, ὅπως π.χ. Σεμιναρίων περὶ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, Βυζαντινῆς Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας, διδασκαλίας τῆς γλώσσας τῆς Καινῆς Διαθήκης, Σχολῆ Ἀγιογραφίας, κ.ἄ. Ἡ ἰδέα δημιουργίας τοῦ προαναφερομένου Κέντρου προήλθε ἀπὸ τὴν ζήτησιν ποῦ ὑπάρχει ἀπὸ πολλοὺς Κορεάτες, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν σὲ ἐπίπεδο ἐπιμόρφωσης νά παρακολουθοῦν βραδινὰ μαθήματα.

3. **ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟ.** Γιὰ τὴν γνωριμία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ τῆς διδασκαλίας της στό εὐρύτερο κορεατικὸ κοινὸ ὀργανώσουμε στίς 19 Νοεμβρίου ἔ.ἔ. Διεθνὲς Συμπόσιον μέ θέμα: «Ὁρθοδοξία καὶ σύγχρονα προβλήματα: Ἡ πρόκληση τῆς τεχνολογίας». Ἐκτός τῶν ὁμιλητῶν ἀπὸ τὴν Ἀμερική καὶ τὴν Κορέα στό Συμπόσιον ἔχει προσκληθεῖ γιὰ νά εἶναι ὁ κύριος ὁμιλητὴς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος. Σᾶς παρακαλῶ εὐχεσθε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Διεθνoῦς αὐτοῦ Συμποσίου πρὸς δόξαν Θεοῦ.

4. **ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΜΕ ΙΕΡΑΤΙΚΕΣ ΚΛΗΣΕΙΣ.** Ἔρχισα τὴν ὁμιλία μου μέ τὴν χειροτονία νέων Κληρικῶν καὶ τελειῶνω μέ τὴν

προγραμματιζόμενη ἴδρυση εἰδικοῦ ταμείου γιὰ τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὴν ἐν γένει ὑποστήριξη νέων μέ ἱερατικές κλήσεις. Τό θέμα τῆς ἱερωσύνης δέν εἶναι, ὅπως γνωρίζουμε, ἀνθρώπινο ἔργο. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καλεῖ κάποιον σ' αὐτό τό ὑπερουράνιο λειτούργημα. Κι ἐάν δέν ὑπάρχει ἡ κλήση τοῦ Θεοῦ, ὅσες προσπάθειες κι ἐάν κάνουμε γιὰ νά γίνει κάποιος κληρικὸς θά εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος. Συγχρόνως, ὅμως, θά πρέπει νά προσέξουμε μέ θρησκευτικὴ εὐλάβεια τίς ἱερατικές κλήσεις τοῦ Θεοῦ στὰ παιδιά μας καὶ νά τίς καλλιιεργήσουμε. Νά ὑποστηρίξουμε τὰ παιδιά, νά φροντίσουμε γιὰ τίς σπουδές τους καὶ γιὰ τὴν μελλοντικὴ οικονομικὴ ἐξασφάλισή τους.

Ἄς ἐνώσουμε ὅλοι, σᾶς παρακαλῶ θερμῶς, λίαν σεβαστοὶ καὶ προσφιλεῖς Ἀδελφοί μου, τίς προσευχὰς μας πρὸς τὸν Ὑψιστό, λέγοντας καθημερινὰ στήν προσευχή μας: Κύριε, στείλε ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς στήν ἐν Κορέᾳ Ἐκκλησία σου. Ἀμήν.

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμότατα γιὰ τὴν ὑπομονή καὶ τὴν καλωσύνη σας νά μέ ἀκούσετε.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ

Ύποδοχή Τιμίου Ξύλου και Ίεροϋ Σκήνωματος Ἁγίας Ἐλένης τῆς Ἰσαποστόλου

Η Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμπλήρωσε, μέ τή χάριη τοῦ Θεοῦ, 80 χρόνια διακονίας καί προσφορᾶς στήν οἰκουμένη. Τό ἀποκορύφωμα αὐτῆς τῆς ἐπετείου θά εἶναι ἡ ὑποδοχή μέ τιμή καί λαμπρότητα, κατά μήνα Μάιο, τοῦ Ἱεροῦ Σκήνωματος τῆς Ἁγίας Ἐλένης τῆς Ἰσαποστόλου, μητροῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τοῦ πρώτου Χριστιανοῦ Αὐτοκράτορα, καί τοῦ Τιμίου Ξύλου μέ τά Ἄχραντα Πάθη, ἐκ τῶν θησαυρῶν τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἁγίου Μάρκου Βενετίας.

Τό Ἱερό Σκήνωμα τῆς Ἁγίας Ἐλένης τῆς Αὐγούστας (Αὐτοκράτειρας) ἔφθασε στή Βενετία τό ἔτος 1211, τήν περίοδο ἐξουσίας τοῦ Δόγη Pietro Ziani, ἀφοῦ κατά τά γεγονότα πού ἐπακολούθησαν μετά τή Δ΄ Σταυροφορία, ἀφαίρεσε ἀπό τόν Ναό τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων τῆς ΚΠολης κάποιος ἀξιωματοῦχος μέ τό ὄνομα Aicardo καί τό μετέφερε στό ὁμώνυμο βενετσιάνικο μοναστήρι. Εἶναι ἡ πρώτη φορά πού τό Ἱερό Σκήνωμα, μετά ἀπό 1.700 χρόνια, μετακομίζεται σέ ἄλλη χώρα ἐκτός ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ἀρχικά κατατέθηκε, καί τή Βενετία, πού τό φιλοξενεῖ.

Ἡ Ἁγία Ἐλένη, πού διακρίθηκε γιά τό τεράστιο φιλανθρωπικό της ἔργο, συνδέεται μέ τήν εὑρεση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στά Ἱεροσόλυμα καί ὁ Ἑλληνικός λαός ἔχει συνδέσει πλῆθος παραδόσεων μαζί της, στή Μικρά Ἀσία, τήν Κύπρο, τή Ρόδο, τήν Κάλυμνο, τήν Τήλο, τό Καστελόριζο, τή Νάξο, τήν Πάρο. Ἡ προστάτιδα τῶν Χριστιανῶν Ἁγία Ἐλένη κοιμήθηκε μέ εἰρήνη τό 328 μ.Χ. σέ ἡλικία 80 ἐτῶν καί τό Ἱερό Σκήνωμά της εἶναι πηγὴ ἀγιασμοῦ, φωτισμοῦ καί ἰαμάτων καί καταρδεύει τίς ψυχές μας. Τό πρόσωπο τῆς Ἁγίας μᾶς ἀποκαλύπτει τήν ἴδια τήν καρδιά τῆς Ὁρθοδοξίας, τόν πνευματικό ἀγώνα τῶν Ἁγίων, τήν ταπεινώσή τους, τήν ἀγάπη τους γιά τόν ἄνθρωπο, τήν ὑπέρβαση τοῦ φόβου τοῦ θανάτου. Γι' αὐτό ἐπικαλούμαστε τήν Ἁγία νά γίνει ἡ ἰκέτιδα τῆς κλήσεως καί τῆς παρακλήσεώς μας καί προσερχόμαστε ταπεινοί προσκυνητές στό χαριτόβρυτο Ἱερό Σκήνωμά της.

Τό Ἱερό Σκήνωμα τῆς Ἁγίας Ἐλένης καί τό Τίμιο Ξύλο θά παραμείνουν στόν Προσκυνηματικό Ναό τῆς Ἁγίας Βαρβάρας τοῦ ὁμωνύμου Δήμου Ἀττικῆς (κοντά στό Αἰγάλεω), ἀπό 14 Μαΐου ἕως καί 15 Ἰουνίου 2017.

Ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή θά γίνει τήν Κυριακή 14 Μαΐου 2017, ὥρα 6.30 ἀπογευματινῆ, μπροστά στό Δημαρχεῖο τοῦ Αἰγάλεω (ἐπί τῆς Ἱερᾶς Ὀδοῦ), ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμο Β΄.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Τέσσερα μεγάλα γεγονότα στά όποια πρωταγωνίστησαν ό Μέγας Κωνσταντίνος καί ή Άγία Έλένη σφράγισαν τήν ιστορία τής Εϋρώπης, άλλαξαν καί διαμόρφωσαν τήν ιστορία του κόσμου γενικότερα. Πρόκειται για:

1. Τήν απόφαση του Διατάγματος των Μεδιολάνων, τό έτος 313, που κηρύσσει τήν άνεξιθησκεία καί παύει τούς διωγμούς κατά των Χριστιανών.
2. Τήν απόφαση για μεταφορά τής πρωτεύουσας τής αυτοκρατορίας από τήν Παλαιά στή Νέα Ρώμη, τήν Κωνσταντινούπολη, τής όποίας τά έγκαίνια έγιναν στίς 11 Μαΐου του έτους 330.
3. Τή σύγκληση τής Α΄ εν Νικαία Οικουμενικής Συνόδου, τό 325, ή όποία καταδίκασε τόν Άρειανισμό.
4. Τήν εύρεση του Τιμίου Σταυρου στούς Άγίους Τόπους.

Τά άνωτέρω προσδιόρισαν τό περιεχόμενο τής παγκόσμιας ιστορίας κατά τρόπο μοναδικό. Χωρίς αυτά ούτε ή Εϋρώπη θά είχε συγκεκριμένη πνευματική κληρονομιά, ούτε ό κόσμος μιά τόσο άκμαία άκτινοβολία του χριστιανικού μηνύματος για τόν Θεό καί τόν άνθρωπο. Γι΄ αυτό καί ή Έκκλησία δίκαια τούς όνόμασε Ίσαποστόλους.

Άναδεικνύουμε τήν πνευματική ταυτότητα τής Εϋρώπης

Γι΄ αυτό:

- γνωρίζουμε τόν Θεό καλλιερρώντας όχι ένα νόημα, αλλά μιά σχέση,
- επικαλούμαστε τή μόνη επανάσταση: τήν επανάσταση των συνειδήσεων,
 - προχωράμε συσταυρωμένοι καί συναναστημένοι με τόν Χριστό,
 - χαιρόμαστε τή χαρά του ανθρώπου νά μπορεΐ νά άναπνέει ελεύθερα,
 - άντιστεκόμαστε σε κάθε μορφή βίας καί φονταμενταλισμού,
 - μεταλαμπαδεύουμε τόν πολιτισμό μας,
 - μεγαλώνουμε σά φυτά στή Ρωμοσύνη μέσα,
 - μοιραζόμαστε τό ίδιο όραμα για έναν κόσμο με φως, άγάπη καί άλληλεγγύη.

Συγκεντρώνουμε φάρμακα καί ύγειονομικό ύλικό

Άπό τήν Κυριακή 14 Μαΐου μέχρι καί τήν Πέμπτη 15 Ίουνίου 2017 από τίς 9.00 τό πρωΐ μέχρι τίς 12.00 τό μεσημέρι καί από τίς 4 τό άπόγευμα μέχρι τίς 8 τό βράδυ, στό Ίερό Προσκύνημα τής Άγίας Βαρβάρας του όμωνύμου Δήμου Άττικής (κοντά στό Αιγάλεω), επί τής Λεωφόρου Έλ. Βενιζέλου.

Τά φάρμακα καί τό ύγειονομικό ύλικό που θά συγκεντρωθοϋν θά προσφεροϋν στα Κοινωνικά Φαρμακεία καί Ίδρύματα Ίερων Μητροπόλεων καί Δήμων.

Ή μετακομιδή του Τιμίου Ξύλου καί του Ίεροϋ Σκηνώματος τής Άγίας Έλένης θά γίνει δι΄ άεροσκάφους, τό όποιο διαθέτει εύγενως ή έταιρεία Ellinair - Mouzenidis Group, τήν όποία εύχαριστούμε θερμά.

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς νύπορεῖτό τις, ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἀπό 01-07-2016 ἕως 30-09-2016 προσεφέρθησαν στό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τά παρακάτω χρηματικά ποσά γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἀπό τοὺς:

Tsina Frideriki 100 • Ἀδελφὸ Π. 100 • Ἀθηναϊκὴ Ζυθοποιῶν 150 • Ἀναστασίου Ἀθαν. 25 • Ἀναστοπούλου Ἀγγελική 100 • Ἀντωνίου Σ. Παναγιώτη 100 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1588) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2364, 2652, 2697) 450 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2407, 2684, 2700) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2353, 2641, 2805) 90 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2513) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2674) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2371) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2405) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2368, 2369, 2806, 2807) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2374) 10 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1586) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1589) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2696) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1591) 90 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2959) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1583) 90 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2485) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2353) 130 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3175) 400 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 1575) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 2372) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 3039) 50 • Ἀποστόλου Ἀθηνά 865 • Ἀσημάκη Κωνσταντίνου 65 • Βαθιανάτου Λαμπρινή 100 • Βαθλωμένου Βασιλική 30 • Βαρελιᾶ Στυλιανή 50 • Βασιλοπούλου Σοφία 120 • Βελισσαρίου Κυριακούλα 10 • Βενέρη Λαμπράκη Αἰκ. 400 • Βέττα Γεωργία 40 • Βιέννα Ἀγγελική 30 • Γαμπᾶ Νικόλαο 20 • Γαυρίδου Σοφία 100

• Γιαννοπούλου Παναγιώτα 35 • Γραμματικῶ Ἀλεξάνδρα 300 • Δανιηλίδη Χρῆστο 5 • Δουγαλῆ Παναγιώτη 50 • Δρακουλάκη Μενέλαο 50 • Ζακοπούλου Φλώρα 30 • Ζαρκαδούλα Ἰωάννη 200 • Ζαφειρόπουλο Χρῆστο 35 • Ζέρβα Ἀγγελική 20 • Ζηλιανάκη Ἐλένη 110 • Ζωχιοῦ Δέσποινα 100 • Ἡλιάδης Γρηγόριο 10 • Ἡλιοπούλου Βασίλειο 40 • Ἰσχυαστήριο «Οἱ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 30 • Ἰθρεσία 45 • Κάβουρα Χρῆστο 100 • Κακαράτζα Ἀντώνιο 30 • Καπιδάκη Σαράντο 2.000 • Καπικὴ Δημήτριο 30 • Κάπηνη Ἀναστασία 60 • Καράμπαλη Σοφία 5 • Καραολάνη Κων/νο 100 • Κετσέα Σταυρούλα 50 • Κιουση Παρασκευή 10 • Κληρονόμο Ἰωάννη 100 • Κοενάκη Ἰερόθεο 400 • Κονδύλη Ἰω. 50 • Κοτρώνη Μαρία 50 • Κουβαρά Στέργιο 50 • Κούγια Αικατερίνη 35 • Κουπαράνη Στέργιο 46 • Κουτσογιάννη Δ. 110 • Κρουσάλλη Δέσποινα 20 • Κωνσταντινίδου Ἐλεοῦσα Μαρία 100 • Κωνσταντοπούλου Βούλα 60 • Κωστάκη Ἀλέξιο 85 • Λεβεσᾶνο Νικόλαο 200 • Λινάρδο Δημ. 24 • Μαυρουδῆ Βαλεντίνη 50 • Μαϊκάντη Ἀγγελική 65 • Μιχαλάκη Ἑρμιόνη 10 • Μορφωνιὸ Κων/νο 50 • Μπαξάνη Εὐστάθιο 20 • Μποζόπουλο Κων/νο 50 • Μπόλη Ἡλία 20 • Μπούχλη Ἑμμανουήλ 200 • Μυλωνάκη Θεμιστοκλή 50 • Μωραῖτη Ἀναστάσιο 10 • Ναθαναήλ Ἐλευθερία 100 • Νάννου Φωτεινή 140 • Ναὸ Ἁγίου Ἀνδρέου 10

• Ναὸ Μετ/σεως Σωτήρος 120 • Νικολακόπουλο Γεώργιο 100 • Οἰκονομίδη Χρῆστ. 200 • Ὀρφανοῦ Ἐλένη 20 • Πανούση Μιχαήλ 100 • Παντζοπούλου Ἀδαμαντία 50 • Παπαδημητρίου Ἀποστολο 100 • Παπαδιὰ Μαρία 30 • Παπαδόπουλο Σισών 200 • Παπαευθυμίου Ζωή 90 • Παπαθωμοπούλου Ἰσμήνη 20 • Παπακώστα Καθ. 20 • Παρτάλη Ἐλισάβετ 80 • Πατούνα Ἐμ. 60 • Πατρικαλάκη Χαράλαμπος Τίτο 40 • Πρυμικίρη Σταῦρο 25 • Σαββίδη Παναγιώτη (Στυλ.) 100 • Σαλίχο Παναγιώτη 15 • Σέμπο Γεώργιο 30 • Σιδέρη Εὐστράτιο 70 • Σόρρα Ἰωάννα 120 • Σταυρίδου Σταυρούλα 50 • Στεργίου Παναγιώτη 40 • Στρούμπα Παντελή 20 • Στυλιανίδη Ἀνδρέα 50 • Σύλλη Δημήτριο 200 • Σύρκο Χρυσόστομο 25 • Σχολή Ἀπολυτρωτική Ὑπ. Θεοτόκου 630 • Τάσιου Ἀθηνά 50 • Τασιοῦλη Μιχ. 1.000 • Τζίντζιο Γεώργιο 20 • Τζουανάκη Εὐσέβεια 40 • Τόγια Ἀθανάσιο 50 • Τραϊκάκη Σπυρίδωνα 50 • Τσαντήλα Μόκκα Ἀθανασία 40 • Τσαπραζή Νικόλαο 100 • Τσικαλιὰ Δημ. 25 • Τσικαλάκη Καθολική 100 • Τσιμπίδη Νίκη 20 • Τσιντζα Ἐλένη 50 • Τσολάκη Εἰρήνη 50 • Ὑφαντῆ Ἰωάννη 80 • Φούγια Κων/νο 300 • Φραγκῆ Ἀθανάσιο 100 • Χαντζή Χαράλαμπος 50 • Χαρηλαμπίδου Ἐλισάβετ 50 • Χατζησταυρίδου Ἀναστασία 20.

Ἐπιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέο Ὁρφανοτροφεῖο στή Σιέρα Λεόνε <i>Ἀπό τήν ἱερά Μητρόπολη Γουίνεας</i>	2
Τό κήρυγμα τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς καί οἱ Ἀπόστολοι τῶν Σλάβων Κων/νος (Κύριλλος) καί Μεθόδιος <i>Βλάσιος Φειδᾶς</i>	3
Ἡ Ἑνορία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Isiro στό Ἀνατολικό Κονγκό <i>Ἀπό τήν ἱερά Μητρόπολη Κινσάσα</i>	7
Πατριαρχική περιοδεία στήν ἱερά Μητρόπολη Μουάνζας <i>Ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας</i>	8
Ἐθελοντές γιατροί ἀπό τήν Κύπρο στήν Κένυα <i>Ἀπό τήν ἱερά Μητρόπολη Ναϊρόμπι</i>	11
Ἡ Κατήχηση στήν ἐκκλησιαστική ζωή <i>† Ὁ Φαναρίου Ἀγαθάγγελος</i>	12
Στήν Ἀφρική τῶν πονεμένων ἀλλῶ πάντοτε χαμογελαστῶν ἀνθρώπων <i>Στέλλα Παπαδοπούλου</i>	14
Χειροτονία Ἐπισκόπου Ἀρούσσας καί Κεντρικῆς Τανζανίας <i>Ἀρχιμ. Βαρνάβας Λεοντιάδης</i>	16
Στή γῆ τῶν Πυγμαίων <i>Ἀπό τήν ἱερά Ἐπισκοπή Μπραζαβίλ καί Γκαμπόν</i>	18
Νομοκανονικά <i>Παναγιώτης Ἰ. Μπούμης</i>	19
Ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος <i>Μ.Σ.Π.</i>	20
«Τά Μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ» στήν ἐν Κορέα Ἐκκλησία Του <i>Ἀθανασία Δημ. Κοντογιαννακοπούλου</i>	23
Ἀπό τίς δραστηριότητες τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας	28
Δωρητές <i>Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης</i>	30

Ἐξώφυλλο - Ὁπισθόφυλλο: Ὁ π. Ἀντώνιος Λήμ μέ νεανική συντροφιά
σέ στιγμές κατήχησης στά σκαλοπάτια τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ
τοῦ Ἁγίου Νικολάου στή Σεοῦλ.

Πάντα τά ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΛΕ΄, τεῦχος 140, Ὀκτ. - Νοεμ. - Δεκ. 2016
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ μέ τρόπο υπεύθυνο γιά τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τόν κόσμο.

* Ἐνημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μέ ποικίλα προβλήματα καί χαρίσματα.

Ἰδιοκτησία: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ὕλης: Εὐάγγελος Ν. Μαρινόπουλος.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «PANTA TA ETHNI» Ἀποστολική Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.315 - 316. Fax 210-7272.310.

Συνδρομή γιά 1 χρόνο:

Ἑσσοτερικοῦ	€ 5
Κύπρου	€ 12
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Γιά τούς φοιτητές καί μαθητές:	€ 2,50
Τιμή τεύχους	€ 1,25

* Τό ποσό τῆς συνδρομῆς ἔχει συμβολικό χαρακτήρα. Δέν ἀποσκοπεῖ μόνο στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἀλλά καί στή διαμόρφωση υπεύθυνης ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικές προσφορές γιά τήν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προστίθετος Τυπογραφεῖο: Χρήστος Κοβαΐος.
Διεύθυνση: Πρωτομαγιάς 3 - 14568 Κρουονέρι Ἀττικής

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 35, No 140, Oct.-Nov.-Dec. 2016

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.

* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21
Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.315-316.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	€ 12
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια: Τμήμα Φωτοστοιχειοθεσίας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΠΛΗΡΟΜΟΝΟ
ΤΥΛΟΣ
140 ΓΡΑΜΜΕΣ
Κ.Ε.Μ.Π. ΚΡ
Αρ. Πρωτ. Μονασ.

ΕΠΙΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 Κ.Ε.Μ.Π. ΚΡ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 01 3038